

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BURSA VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE
KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu**

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	10
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	22
9.	EKLER.....	65

TABLÖLAR LİSTESİ

1-Tablo 1: 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı	5
2-Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı	6
3-Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler	6
4-Tablo 4: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu	54

KISALTMALAR

KHK	:Kanun Hükümünde Kararname
TSE	:Türk Standartları Enstitüsü
EKAP	:Elektronik Kamu Alımları Platformu
YİĞŞ	:Yapım İşleri Genel Şartnamesi
YİKOB	:Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
KDV	: Katma Değer Vergisi
TİM	:Türkiye İhracatçılar Meclisi
GETAT	: Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Ertesi Yıl Bütçesinden Karşılanmak Üzere Yapılan Maaş ve Ücret Ödemeleri İçin Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması
2. Kültür Varlıkları Katkı Payının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması
3. Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
4. Bazı Akaryakıtın Taşınır ve Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Bulunması
2. Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi
3. İhaleler Kapsamında Alınan Nakit Teminatlardan Belirli Süreyi Dolduranların İlgilisine İade Edilmemesi veya Gelir Kaydedilmemesi
4. Akaryakıt Bedeli Dâhil Taşıt Kiralanması
5. Araç Kiralama İhalesinde İhale Dokümanının Belli Bir Markanın Belli Bir Modelini İşaret Edecek Şekilde Hazırlanması
6. Banka Hesaplarının Verimli Kullanılmaması
7. Bazı Yapım İşlerinde İş Programının Ödenek Dilimlerine Uygun Olmaması
8. Birim Fiyat Sözleşmeli Yapım İşinde Bazı Yüksek Fiyatlı İş Kalemlerinde Aşırı Miktarda İş Artışı Yapılması
9. Bütün Riskler (All Risk) Sigorta Poliçesinin İş Artışına Göre Güncellenmemesi
10. Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşılanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi

11. İdarenin Onayı Olmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması
12. İş Artış ve Azalışlarına Farklı Oranlarda İndirim Uygulanması
13. Jeotermal Kaynaklar İle Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden İdare Payının Eksik Alınması
14. Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması
15. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi
16. Satın Alınan Betonun Üretildiği Tesisin, TSE ve Mevzuatının Gerektirdiği Diğer Belgelerin İmalata Başlamadan Önce İdareye Verilmemesi
17. Termal Kaynak Suyu Kullanan İşletmelere Yönelik Denetimin Yetersiz Olması
18. Yapım İşi İhalesinde Değerlendirme Dışı Bırakılan Teklifin Sınır Değer Hesabına Dahil Edilmesi
19. Yapım İşi İhalesinde İsteklinin Mevzuata Aykırı Olarak Değerlendirme Dışı Bırakılması
20. Yapım İşinde Proje Olmadan İhaleye Çıkılması
21. Temsil Ağırılama Giderlerinde Harcama Yetkilisi ve Gerçekleştirme Görevlisinin Mal ve Hizmet Alım Sürecinin Dışında Yer Alması Nedeniyle Yetki ve Sorumluluk Uyumsuzluğu Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüşmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile birçok değişiklik yapılmış, birçok madde ilga edilmiş, Kanun'un "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 28/A maddesinin başlığı "İl Yatırım ve Hizmetleri" şeklinde değiştirilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

4 Nisan 2014 ve tarihli 28962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları sıralanmıştır.

Mevzuat

- 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu
- 5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- YİKOB Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
- 112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- 3213 sayılı Maden Kanunu
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
- 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu
- 5686 sayılı Jeotermal ve Doğal Mineralli Sular Kanunu
- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği
- Taşınır Mal Yönetmeliği
- Şehitlik Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik’te düzenlenmiştir. Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde “b) Başkan: Vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısını ifade eder.” denilerek Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapacak makam belirtilmiştir.

“Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4’üncü maddesine göre Başkanlık

aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur;

- a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.
- b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.
- c) Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.
- ç) 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.
- d) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.
- e) Hukuk İşleri Müdürlüğü.
- f) Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.

Mezkûr Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin devamında;

“(2) Başkanlık bünyesinde valinin onayıyla geçici birimler kurulabilir. Gerektiğinde valinin onayıyla Başkanlığın görevlerini yerine getirmek üzere ilçelerde de geçici birimler kurulabilir. Başkan geçici birimlerin sevk ve idaresini yürütmek üzere birim sorumlusu görevlendirir.

(3) Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanır.

(4) Vali, bu maddede belirtilen müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye yetkilidir.” denilmek suretiyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında kurulması gereken birim müdürlüklerine, kurulabilecek geçici birimlere ve personel ihtiyacının karşılanma usulüne ilişkin bilgi verilmiştir.

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nda 107 adet memur, 44 adet geçici görevli personel, 23 adet taşerondan kadroya geçen işçi ve 39 adet de sürekli işçi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçenin hazırlanmasında; Başkanlığın hedef ve planları, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınır.

Başkanlıklar hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslaklarına ilişkin çalışmalarını Mayıs ayının sonuna kadar tamamlar ve bütçe taslaklarını Valinin imzasıyla en geç 15 Haziran tarihine kadar İçişleri Bakanlığına iletir. Başkanlıkların bütçe taslaklarına ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında görüşmeler yapılabilir.

İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hazine yardımı teklifleri gerekçelerini de içerecek şekilde Bakanlık bütçesi ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına, yılı yatırım teklifleri ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilir.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda yer alan toplam hazine yardımı ödeneği çerçevesinde Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarlarını belirleyerek ilgili Başkanlıklara iletir. TBMM'deki bütçe görüşmelerinde Başkanlıklara yapılacak hazine yardımı ödeneklerinde değişiklik yapılması halinde İçişleri Bakanlığınca Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarları yeniden belirlenerek Başkanlıklara bildirilir. Başkanlıklar bildirilen hazine yardımı miktarlarını dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve Valinin onayına sunar. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçeler Vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulur.

Bütçe, bir metin ile eki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir.

YİKOB bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

Kesin hesap; Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından bütçesine paralel olarak hazırlanarak mali yılın bitimini takip eden mart ayı içerisinde üst yöneticinin incelemesine sunulur. Üst Yönetici kesin hesabı en geç nisan ayının sonuna kadar inceleyip gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından imza edilerek üst yöneticiye sunulan ve üst yönetici tarafından imzalanarak kabul edilen Kesin hesap 15 Hazirana kadar Vali tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

YİKOB tarafından gerçekleştirilen harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 1’de yer almaktadır.

1-Tablo 1: 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

GİDER TÜRÜ	2018	YÜZDESİ
PERSONEL GİDERLERİ	22.544.976,29	7,76%
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	3.364.538,91	1,16%
MAL VE HİZMET ALIMLARI	6.509.802,79	2,24%
FAİZ GİDERLERİ	0,00	0,00%
CARİ TRANSFERLER	19.508,86	0,01%
SERMAYE GİDERLERİ	254.916.540,88	87,80%
SERMAYE TRANSFERLERİ	2.990.390,00	1,03%
BORÇ VERME	0,00	0,00%
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	290.345.757,73	100,00%

Başkanlığın Bütçe Giderleri 290.345.757,73 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe Giderlerinin % 7,76’sı Personel Giderleri, % 1,16’sı Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi

Giderleri, % 2,24'ü Mal ve Hizmet Alımı Giderleri, % 0,01'i Cari Transfer Giderleri, % 87,80'i Sermaye Giderleri, % 1,03'ü ise Sermaye Transferi Giderlerinden oluşmaktadır.

2-Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

GELİRİN TÜRÜ	2018	YÜZDESİ
VERGİ GELİRLERİ	0	0,00%
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	95.490,17	0,03%
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	31.383.150,11	10,58%
DİĞER GELİRLER	264.902.319,13	89,37%
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	296.380.959,41	100,00%
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER TOPLAMI	0	
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	296.380.959,41	

Başkanlığın 2018 yılı Bütçe Gelirleri 296.380.959,41 TL, Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler bulunmamaktadır. Bütçe gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin % 0,03'ü Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, % 10,58'ini Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, % 89,37'sini ise, "YİKOB'lar Tarafından Yürütülecek Hizmetler Karşılığı Elde Edilen Gelirler" kalemini içeren Diğer Gelirlerden oluşturmaktadır.

3-Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler

2018 Yılı İçinde Alınan Ödenekler	Yapılan Tenkisler	KALAN	2018 Yılı İçindeki Ödemeler	Mahsup Dönemi İçindeki Ödemeler	TOPLAM	Ödenek Üstü Harcamalar
299.304.453,70	2.214.774,64	8.958.695,97	290.345.757,73	0	290.345.757,73	0

Yukarıdaki tabloda belirtildiği üzere Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu verilerine göre 2018 Yılı İçinde Alınan Ödenek Tutarı 299.304.453,70 TL, 2018 Yılı İçindeki Ödemeler ise 290.345.757,73 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun bütçesi ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller 3152 sayılı Kanun'un 28/A maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Bununla beraber, bu yönetmelikte hüküm bulunmayan haller için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) ilgili mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde bütçelerini hazırlamalarını öngörmektedir. Ayrıca, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarının ilgili kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Başkanlıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanırlar.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

Başkanlıkların muhasebe ve raporlama işlemleri, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27/5/2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılır. Bu Yönetmelik'in 485'inci maddesinde YİKOB tarafından hazırlanması gereken mali tablolar belirlenmiştir. Denetim, aşağıda sıralanan mali tablolar üzerinden sonuçlandırılmıştır.

- a) Mizan cetveli
- b) Yevmiye Defteri
- c) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- d) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 5018 sayılı Kanun'a tabi olmadığından, bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamakta olup herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Ertesi Yıl Bütçesinden Karşılanmak Üzere Yapılan Maaş ve Ücret Ödemeleri İçin Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması

Bursa Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ödemesi yapılan 15 Aralık-14 Ocak muhtar maaşlarına ilişkin olarak, bu ödemelerden 01-14 Ocak kısmına denk gelen kısmının 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı kullanılmadan doğrudan 630 Giderler Hesabı ile giderleştirildiği görülmüştür.

08.06.2005 tarih ve 25839 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde tanımlanan “*Temel Kavramlar*” arasında yer alan dönemsellik ilkesi; kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanmasını ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasını ifade etmektedir.

162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı ile ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Hesabın Niteliği*” başlıklı 130'uncu maddesinde;

“Bu hesap, kurumlarca mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddi duran varlık hesaplarını ilgilendirmeksizin yüklenicilere verilen avanslar; ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere verilen personel avansları ile emanetler hesabına alınan tutarlardan ilgililerine avans olarak ödenen tutarların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “*Hesaba İlişkin İşlemler*” başlıklı 131'inci maddesinin (b) fıkrasında ise;

“Ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere yapılan maaş ve ücret ödemeleri

1-Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin ertesi yıl 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarları bu hesapta izlenir. Yeni mali yılda bu tutarlar, düzenlenecek ödeme emri ile bütçe giderleri hesabına aktarılır. Bu tutarlar yeni yıl bütçesi ödeneklerinden karşılanacağından, avans olarak verildiği yıldan herhangi bir ödenek devri yapılmaz”

hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2017 yılı Aralık ayının on beşinde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin 2018 yılının

01-14 Ocak dönemine karşılık gelen kısmı olan 920.045,98 Türk Lirasının, 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabında izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2019 Aralık ayı muhtar maaş ödemeleri, bulgudaki açıklamalar doğrultusunda gerçekleştirilecek ve uygulamalara gelecek yılsonlarında da bulguda belirtilen şekli ile devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusu edilen hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış ve bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda düzeltme işlemlerinin yapılacağı belirtilmiş olsa da; söz konusu 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen muhtar maaş ödemelerinin 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının kullanılmamış olması ve yerine 630 Giderler Hesabının kullanılmasının, 2018 yılı mali tablolarının tam ve doğru bilgi vermemesine neden olduğu düşünülmektedir.

BULGU 2: Kültür Varlıkları Katkı Payının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının mali tablo ve muhasebe kayıtları ile kültür ve taşınmaz varlıklarının korunmasına ait katkı payı işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların YİKOB'a bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı*" başlıklı 12'nci maddesinde;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

...

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir.

...”

hükmü yer almaktadır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un “*Çeşitli Hükümler*” başlıklı 3’üncü maddesinin 3’üncü fıkrasında;

“21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır. Toplanan paraların yüzde yirmilik kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncelik vereceği projelerde kullanılır. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen miktar aynı amaçla kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu miktarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir”

denilmektedir.

Bu hüküm gereğince, belediyelerce tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca takip edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde açıkça düzenlenmiştir. Yönetmelik’in 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen “*Hesaba ilişkin işlemler*” başlıklı 87’nci ve “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 88’inci maddelerinde;

“a) Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri

1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkukları gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir. İlgili mevzuatı uyarınca diğer kamu idarelerinden alınması gereken yardımlar, paylar veya benzeri gelirler ile nakden alınacak hasılat ve kâr payları tahakkuk ettiğinde gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilir. Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde

tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. Nitelikleri itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatlar, bu hesaplara ilişkilendirilmez.

...

Hesabın işleyişi

MADDE 88 – (1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

2) Tahakkuktan fazla tahsilatın iadesi gerektiği takdirde, iade edilecek tutar bir taraftan bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak; diğer taraftan 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabına borç, 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

3) Tecil ve tehiri kaldırılan alacaklardan bu hesabı ilgilendiren tutarlar bu hesaba borç, vadesine göre 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

4) Bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

5) 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inen tutarlar bu hesaba borç, 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...”denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden

taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinde, belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Başkanlığa bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür. Kamu idaresinin işlemleri incelendiğinde 2018 yılı için tahakkuk etmiş olan tutar olarak 38.045.217,47 Türk Lirasıdır. Söz konusu tutar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıt altına alınmadığı için sadece tahsilat aşamasında mali tablolara yansımaktadır.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanarak Başkanlığın emanet hesabında izlenen tutarların temel muhasebe kavramlarına uygun olarak tahakkuk kayıtlarının yapılması, böylece yılı itibariyle kuruma yatırılması gereken toplam katkı payı tutarı ile yatırılan tutarların karşılaştırılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik" hükümlerine göre belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların il özel idarelerince bu amaçla açılacak banka hesabına yatırılacağı ve katkı payı hesabından yapılacak harcamaların vali tarafından denetleneceği hükmü yer almaktadır. Aynı yönetmeliğin 2. bölüm, 7. maddesinin 5. fıkrasında da; bu hesaptan elde edilecek nema ve benzeri gelirlerin yönetmelikte belirtilen amaçlar dışında kullanılmayacağı ifade edilmiştir.

Kültür Varlıkları Katkı Payları, Katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsilinde, 29/07/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 04/01/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaktadır.

Bu Bağlamda; İlimiz/İlçelerimizde bulunan herhangi bir belediye tarafından mevzuatlar çerçevesinde yatırım için katkı payı talebinde bulunması ve Başkanlığımız tarafından verilen

onay ve resmi yazı doğrultusunda; Onay içeriğinde yer alan tutar, tutulduğu emanet hesabından çıkış yapılarak ilgili belediye hesabına aktarılmaktadır. Aktarılan tutardan, ilgili belediye tarafından belirtilen işe ait ödeme yapıldığında, harcama yönetmeliğine göre muhasebeleştirme işlemleri, ilgili belediye tarafından yapılarak sonuçlandırılmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda; Kültür Varlıkları Katkı Payları, Başkanlığımız tarafından Kamu Bankasında ayrı bir vadeli hesapta izlenmekte olup Muhasebe Kayıtlarında ise 333.99.1 Emanet Hesap kodu kullanılmaktadır.

Ayrıca; 22 Ağustos 2015 tarih ve 29453 sayılı Resmi Gazetede belirtilen; Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmeliği'nin 7. maddesinin 3. fıkrasında "İl özel idarelerince ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarınca bu Yönetmelik kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin tamamı katkı payı hesabında toplanan tutardan karşılanabilir. Ancak, il özel idarelerince ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarınca gerçekleştirilen projeler için kullanılan tutar, başvuru dönemi itibariyle katkı payı hesabında toplanan tutarın %30'unu geçemez" hükmü yer almaktadır. Hüküm gereği, Kültür Katkı Payı Hesabından Başkanlığımız tarafından yatırım yapıldığında; ihtiyaç duyulan tutar Başkanlığımız bütçesine gelir olarak kaydedilmekte olup muhasebe işlemleri amacına yönelik ve harcama yönetmeliği çerçevesinde Başkanlığımızca yapılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Muhasebe Kayıtlarında 333.99.1 Emanet Hesap kodunun kullanıldığı ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarınca gerçekleştirilen projeler için kullanılan tutar, başvuru dönemi itibariyle katkı payı hesabında toplanan tutarın %30'unu geçemeyeceği hükümlerine göre, Kültür Katkı Payı Hesabından Başkanlığımız tarafından yatırım yapıldığında; ihtiyaç duyulan tutar Başkanlığımız bütçesine gelir olarak kaydedildiği ifade edilmiştir.

Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 18.11.2016 tarih ve 2016/3 seri no'lu Tahsilat İç Genelgesinin 2'nci maddesinde;" 674 sayılı KHK ile 3152 sayılı Kanunun 28/A maddesinde yapılan değişiklikle genel bütçenin dışında özel bütçeli kamu tüzel kişiliği haline dönüştürülen YİKOB'un gelirleri düzenlenmiştir.

Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, 3152 sayılı Kanunun 28/A maddesinde YİKOB'un gelirleri arasında sayılmamıştır. Ancak;

- 2863 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında "Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile

beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.” hükmü,

- 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında “(3) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür...” hükmü, yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümler gereğince, belediyeler tarafından tahsil edildiği halde süresinde YİKOB’a aktarılmayan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının, genel bütçenin dışında özel bütçeli kamu tüzel kişisi olan YİKOB tarafından, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilerek kendi bütçesine gelir kaydedilmesi gerekmektedir.” düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarda açıklanan iç tahsilat genelgesinde görüleceği üzere, YİKOB'un özel bütçe tüzel kişisi olduğu ve kültür varlıkları katkı paylarının kendi bütçesine gelir olarak kaydedilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesinde, İdarenin geliri olarak değerlendirilmesi ve belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sistemine göre yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, 38.045.217,47 Türk Lirası tutarında kültür katkı paylarının tahakkuk kayıtlarının yapılmaması sonucu, Bursa Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2018 yılı mali tablolarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabına ilişkin tam ve doğru bilgi vermediği düşünülmektedir.

BULGU 3: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı mali tabloları ve yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde, “25 Maddi Duran Varlıklar” hesaplarında kayıtlı olan taşınır ve taşınmazlara amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'inci maddesinin 2'nci fıkrasının “*Maddi duran varlıkların amortisman işlemleri*” başlıklı ç) bendinde;

“1) Bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için aşağıdaki hükümlere göre amortisman ayrılır.

2) Amortisman tabi varlıklar; birden fazla muhasebe döneminde kullanılması beklenen, sınırlı bir hizmet süresi olan, kurum tarafından mal ile hizmet üretim ve tedarikinde kullanılan ve/veya kurum içi genel yönetim amaçları için elde tutulan varlıklardır. Bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usuller uygulanır. Ayrılan amortisman tutarı gider olarak muhasebeleştirilir. Varlıkların ilk defa amortisman hesaplanmasına esas alınacak değeri kayıt bedelidir” denilmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün 47 sıra numaralı Tebliği'nin “*Amortisman ve Tükenme Payına Tabi Duran Varlıklar*” başlıklı 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında,

“Aşağıdaki hesaplarda izlenen duran varlıklar, amortisman ve tükenme payına tabidir:

251 - Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı,

252 - Binalar Hesabı,

253 - Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı,

254 - Taşıtlar Hesabı,

255 - Demirbaşlar Hesabı,

256 - Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı,

260 - Haklar Hesabı,

263 - Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı,

264 - Özel Maliyetler Hesabı,

267 - Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı,

271 - Arama Giderleri Hesabı,

277 - Diğer Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar Hesabı,

294 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı.”

denilmiştir.

İlgili Tebliğ'in “Amortisman ve tükenme payı ayırma yöntemi” başlıklı 5'inci maddesinde ise;

“Duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmasında normal amortisman yöntemi uygulanır. Bu yöntemle göre varlıklar için amortisman ve tükenme payı, varlığın yararlanma süresine göre Ek-1'de yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak ayrılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren “Hesabın niteliği” başlıklı 202'nci maddesinde;

“Bu hesap, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “Hesabın işleyişi” başlıklı 203'üncü maddesinde de;

“Birikmiş amortismanlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yılsonunda bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

2) Yılsonunda, maddi duran varlıklar için önceki dönemlerde ayrılmış olan amortismanların enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan artışlar bu hesaba alacak, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına borç kaydedilir.

3) Tahsise konu edilen taşınmazlar, tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 500-Net Değer Hesabına alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Amortisman tabi tutulduktan sonra her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlık tutarlarının ayrılan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

2) Tahsise konu edilen taşınmazlar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 500-Net Değer Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.”

şeklinde düzenleme getirilmiştir.

Amortisman işlemi duran varlıkların aşınma, yıpranma ve eskime nedeniyle zaman içerisinde meydana gelen bozulmalar nedeniyle idare açısından dönemler itibarı ile mevcut maddi duran varlıkların gerçek değerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, amortisman tabi her bir varlık için yıl sonunda dönem sonu işlemlerinin yapılması, amortisman ayrılan maddi duran varlıkların ne kadar ekonomik ömrünün kaldığı, net değerinin ne kadar kaldığını göstermektedir.

Yukarıda yapılan açıklama ve mevzuat hükümleri göz önünde bulundurularak, idarenin maddi duran varlıklarının net değerinin belirlenmesi ve faaliyet hesaplarının doğru sonuç vermesi için 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki açıklamalar ve mevzuat hükümleri doğrultusunda; Başkanlığımıza bedelsiz olarak devri yapılan maddi duran varlıklarının net değerinin belirlenmesi ve faaliyet hesaplarının açık ve net sonuç vermesi için 257 Birikmiş Amortismanlar hesabının kullanımına 2019 mali yılı sonu itibarıyla başlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusu edilen hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış ve bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda düzeltme işlemlerinin yapılacağı belirtilmiş olsa da; söz konusu "257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı" nın kullanılmamış olması nedeniyle Bursa Yatırım İzleme ve Koordinasyon Bakanlığı 2018 yılı mali tablolarının 25-Maddi Olmayan Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin tam ve doğru bilgi vermediği düşünülmektedir.

BULGU 4: Bazı Akaryakıtın Taşınır ve Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına ait olan ve belediyeye ait depolarda muhafaza edilen akaryakıtın var olduğu ve bu akaryakıtın taşınır ve muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "*Sorumluluk*" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "*Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri*" başlıklı 6'ncı maddesinde de taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "*Taşınırların kaydı*" başlıklı 12'nci maddesinde;

"Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.

Bu çerçevede;

a) Önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırlar,

b) Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar,

c) Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar, miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir" denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca kamu idaresine ait her türlü taşınırın kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına ait olan ve Bursa Büyükşehir Belediyesine ait depolarda saklanan İl Özel İdare döneminden kalma akaryakıtın var olduğu ve söz konusu akaryakıtın taşınır ve muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür. Söz konusu akaryakıt miktarı 31.01.2018 tarihi itibarıyla, 25.964,83 litre motorin

ve 6.212,68 litre benzin; 31.12.2018 tarihi itibarıyla 1.961,46 litre motorin ve 1.268,55 litre benzindir ve parasal değerlendirilmiştir.

Ayrıca söz konusu akaryakıtın başka bir kurumun depolarında yer alması ilgili kamu kaynağının muhafazası ve kullanımı açısından riskler barındırdığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak harcama yetkilileri, taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri taşınır işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesinde ortak sorumlu olup, kamu idaresine ait her türlü taşınırın kayıt altına alınması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu doğrultusunda Başkanlığımızca yapılan incelemelerde; 6360 Sayılı Kanunun ilgili hükümleri ile Devir Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonunun 03.04.2014 tarihli kararı gereği kapatılan İl Özel İdaresinden kalan ve Başkanlığımıza devredilen akaryakıtın, Bursa Büyükşehir Belediyesine ait depolarda muhafaza edildiği, taşınır ve muhasebe kayıtlarına 26.12.2018/ 7300, 31.12.2018/ 7631 tarihli yevmiye numaraları ile alınarak parasal değerlemesinin yapıldığı görülmüştür. İş ve işlemlere bulgudaki açıklamalar doğrultusunda devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusuna iştirak edilerek gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir. Yapılan kayıtlar ekte gönderilen muhasebe işlem fişlerinde yer almaktadır, ancak taşınır kayıtlarının yapıldığına dair bir belge, cevap ekinde gönderilmemiştir. İlgili taşınır kayıtlarının yapılmaması, Taşınır Mal Yönetim Hesabıyla bilanço arasında uyumsuzluk bulunmasına neden olacaktır. Taşınır mallara yönelik kayıt eksiklikleri mali tabloların güvenilirliğini etkilemektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Bulunması

İdarenin mali tablolarında yapılan inceleme neticesinde; 102 Banka Hesabının alacak bakiyesi ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı borç bakiyesinin birbirlerine eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabını düzenleyen “*Hesabın Niteliği*” başlıklı 55’inci maddesine göre, 102 Banka Hesabı, kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının kaydı için kullanılır.

Aynı Yönetmelik’in “*Hesaba İlişkin İşlemler*” başlıklı 56’ncı maddesinin (b) bendi uyarınca kurumun banka hesabından yapılacak ödemeler ve aktarmalar, kurumun hesaplarının bulunduğu bankalardan nakden yaptırılacak ödemeler için bu bankaların kendi çekleri için “*gönderme emri*” (Örnek-51) düzenlenmelidir. “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 57’nci maddesinde, 102 Banka Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları ifade edilmiştir.

Buna göre; banka hesap özet cetvelinden kasa mevcudundan bankaya yatırıldığı görülen paralar bu hesaba borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak; kurumun banka hesabına yatırılan veya gelen paralar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bankaca kuruma gönderilen banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yönetmelik’in 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının İşleyişini düzenleyen “*Hesabın işleyişi* “ başlıklı 60’ıncı maddesine göre de, bankadan çekle veya gönderme emri ile yaptırılacak ödeme ve göndermelerde verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları yapılmalıdır. Bu maddeye uygun olarak, bankadan yaptırılacak ödeme veya göndermeler için düzenlenen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesap veya hesaplara borç kaydedilmelidir. Kasa ihtiyacı için veznedar adına düzenlenen çek tutarları da bu hesaba alacak, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç

kaydedilir. Düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, muhasebe birimlerine gönderilen banka hesap özet cetvelleriyle, bankaca hak sahiplerine ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen paralar bu hesaba borç, 102 Banka Hesabına alacak kaydedilmesi aynı maddede ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler doğrultusunda, 102 Banka hesabından bir çıkış olabilmesi için ilgili muhasebe birimince çek veya gönderme emri düzenlenmesi gerekmektedir. Bir başka ifadeyle 102 Banka Hesabına yapılacak alacak kaydına eşit tutarda 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı borçlandırılmalıdır. Bunun doğal sonucu olarak da 102 Banka Hesabının alacak bakiyesi 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç bakiyesine her zaman eşit olmalıdır.

Bursa Valiliği Yatırım ve İzleme Koordinasyon Başkanlığının 2018 yılı mali tablolarında yapılan incelemede, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı borç toplamı ile 102 Banka Hesabı alacak toplamının birbirine eşit olmadığı, aradaki farkın 669.275.595,45 Türk Lirası olduğu görülmüştür. Söz konusu farklılık, banka hesapları arasındaki virman işlemlerinin, 103 ve 108 numaralı hesaplar kullanılmadan, doğrudan 102 Banka Hesabının vadesiz ve vadeli alt hesapları arasında aktarma yapılması suretiyle gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Başkanlığın hesapları arasında yaptığı virman işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Alacak ve borç bakiye eşitliğinin, mali tablolarda net olarak görülebilmesi için; Başkanlığın hesapları arasında yaptığı virmanlara ait muhasebe işlemleri, bulguda yer alan açıklamalar doğrultusunda ve "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği" hükümlerine uygun olarak yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak 2018 yılı içerisinde söz konusu kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

BULGU 2: Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının vadeli mevduat

hesaplarına işletilen faiz tutarlarının, gelir vergisi kesintisi yapıldıktan sonraki net tutarlarının muhasebe kayıtlarına alındığı, kesintinin ise kayıtlarda görünmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Bankalar Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 57'nci maddesinin a/6 fıkrasına göre, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde yer alan "*Gayrisafilik İlkesi*" başlıklı muhasebe ilkesinde;

"Gelir ve giderler herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir" denilmektedir.

İdarece uygulanan bu yöntem, bütçenin gayrisafilik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Bilindiği üzere gayrisafilik ilkesi, bütçede yer alan tüm gelir ve giderlerin brüt olarak kaydedilmesini, gelir ve giderlerin birbirinden mahsup edilmeden kayıtlara geçirilmesini ifade eder.

Yapılan incelemede, 5.079.227,56 Türk Lirası brüt faiz gelirin'e ilişkin olarak 584.620,00 Türk Lirası gelir vergisi kesintisi yapıldığı ancak bu kesintinin muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, bütçede meydana gelen bütün hareketlerin muhasebe kayıtlarında yer alması gerektiğinden, yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri doğrultusunda, elde edilen faiz gelirlerinin idare tarafından önce brüt olarak gelirler hesabında kaydedilmesinin, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderinin giderler hesabında ayrıca gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda yapılan açıklamalar ve mevzuat hükümleri doğrultusunda bahse konu kesintilerin anlaşılabilir ve açık olarak muhasebe kayıtlarına yansıtılması için; Başkanlığımızca elde edilen faiz gelirleri bulgudaki açıklamalar doğrultusunda, önce brüt olarak gelirler hesabında kaydedilecek ve bu gelir nedeniyle doğan vergi gideri de ayrıca giderler hesabında gösterilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince, faiz gelirlerinin brüt olarak gelirler hesabında kaydedileceği ve bu gelir nedeniyle doğan vergi giderinin de ayrıca giderler hesabında gösterileceği ifade edilmiş olsa da; İdarenin 2018 yılı mali tablolarındaki 102 Banka Hesabı, 630 Giderler Hesabı, 600 Gelirler Hesabı, 181 Gelir Tahakkukları Hesabının tam ve doğru bilgi vermediği düşünülmektedir.

BULGU 3: İhaleler Kapsamında Alınan Nakit Teminatlardan Belirli Süreyi Dolduranların İlgilisine İade Edilmemesi veya Gelir Kaydedilmemesi

Mal, hizmet veya yapım işleri ihaleleri kapsamında alınan nakit teminatlardan ilgili mevzuatta belirtilen süreyi dolduranların, ilgisine iadesinin veya hazineye gelir kaydına yönelik işlem yapılmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 14'üncü maddesinde;

“13 üncü maddeye göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hallerde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına iade edilir. Teminat mektubu dışındaki teminatlar sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedilir” denilmektedir.

Buna göre nakit olarak alınan teminatların, yukarıda belirtilen Kanun hükmü doğrultusunda, mal ve hizmet alımlarında kabul tarihinde veya varsa garanti süresinin bitim tarihinde, yapım işlerinde ise kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından itibaren iki yıl içinde, İdarenin ilgilileri uyarmasına rağmen talep edilmeyenlerin, iki yıllık sürenin bitimi ile Hazineye gelir kaydı için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 257'nci maddesinde;

“5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 13 üncü maddesine göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hâllerde; yapım işlerinde kesin

hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle ilgisine iade edilemeyen teminatlar sürenin bitiminde genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde bütçeye gelir kaydedilir; diğer kamu idarelerinde ise genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere merkezde merkez muhasebe birimleri, illerde defterdarlık muhasebe müdürlüğü, ilçelerde ise mal müdürlüğünün banka hesaplarına beş iş günü içerisinde aktarılır. Ayrıca ilgili muhasebe birimine yazıyla bilgi verilir” denilmektedir.

Nakdi teminatlardan İdarenin uyarısına rağmen iki yıl içerisinde talep edilmeyenlerin, iki yılın bitimi ile birlikte hazineye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı mali tablolarında, 1.263.624,60 Türk Lirası teminatın yer almaya devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla nakit teminatlara ilişkin yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bahse konu olan nakit teminatların gelir kayıtları yapılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek gerekli gelir kaydının 17.05.2019 tarih ve 2462 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu kayıt, 2019 yılı içerisinde yapıldığından, 2018 yılı mali tablolarının bulgu yönüyle doğru bilgi içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Akaryakıt Bedeli Dâhil Taşıtların Kiralanması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca temsil ağırlama giderleri kapsamında gerçekleştirilen taşıtların kiralamalarının akaryakıt bedeli dâhil edilerek yapıldığı görülmüştür.

237 sayılı Taşıtlar Kanunu'nun "Kurumların Edinebilecekleri Taşıtlar" başlıklı 7'nci maddesinde;

"(Değişik birinci fıkra: 21/4/2005 - 5335/6 md.) Kurumların taşıtlar ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamaları esastır. Bu şekilde temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtlar diğer yollarla edinilebilir" denilmektedir.

Aynı Kanun'un 12'nci maddesinde;

“Resmi taşıtların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımını sağlamak üzere;

a) Akaryakıt, yağ ve diğer ikmal gereksinimlerinin ve onarma işlerinin sağlanması,

b) Gereğinde bunların yönetimlerinin tek elden yapılması,

c) Bakım, onarım, ikmal ve yönetim işlerinin yürütülmesinde, gerektiğinde, belli kurumlara görev verilmesi,

d) (Değişik: 21/4/2005 - 5335/6 md.) Ekonomik olmayan taşıtların ekonomik olanaklarıyla değiştirilmesi,

e) (Ek: 21/4/2005 - 5335/6 md.) Resmî taşıtları sürebilecek kamu görevlilerinin belirlenmesi,

f) (Ek: 21/4/2005 - 5335/6 md.) Hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların cinsi, adedi, yaşı, hangi hizmetlerde kullanılacağı, kaynağı, yabancı menşeli olup olmayacağı ve diğer hususlar,

(Ek: 21/4/2005 - 5335/6 md.) İçin gerekli esas ve usûller Cumhurbaşkanınca saptanır” hükmü getirilmiştir.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in “Genel Esaslar” başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının ç) bendinde;

“Taşıtlar, yakıt hariç, şoförlü veya şoförsüz olarak edinilebilecektir” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmüne göre taşıtların kiralama yoluyla edinilmesinin esas olarak yakıt bedeli hariç olarak yapılması gerekmektedir.

Örnek olarak incelemesi yapılan 83, 97, 150 yevmiye numaralı ödeme emirlerinde, kiralamaların doğrudan teminle yakıt bedeli dâhil olarak yapıldığı görülmüştür. Kiralama bedeli olarak 83 numaralı ödemede KDV hariç 202.300,00 Türk Lirası, 97 numaralı ödemede KDV hariç 56.250,00 Türk Lirası, 150 numaralı ödemede KDV hariç 27.450,00 Türk Lirası ödeme yapılmıştır.

Yapılan açıklamalar ve anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, taşıtların kiralamalarında

ilgili mevzuat hükümlerine uyulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılacak uygulamalarda ilgili mevzuat hükmüne göre taşıtların kiralanmasında yakıt bedeli hariç kiralama yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek taşıt kiralanmasında yakıt bedeli hariç kiralama yapılacağı ifade edilmiştir.

Taşıt kiralamalarında ilgili mevzuat hükümlerine uyulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Araç Kiralama İhalesinde İhale Dokümanının Belli Bir Markanın Belli Bir Modelini İşaret Edecek Şekilde Hazırlanması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen araç kiralama ihalesinde, ihale dokümanının ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasında belli bir araç markasının belli bir donanım paketine sahip belirli bir modelinin esas alındığı görülmüştür.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “*Temel İlkeler*” başlıklı 5'inci maddesinde;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” denilmektedir.

Aynı Kanun'un “*Şartnameler*” başlıklı 12'inci maddesinde;

“İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığı ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir.

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır.

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve

tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir” denilmektedir.

Yapılan incelemede, kiralanmak istenen binek aracın, Toyota markasının Corolla 1.4 D-4D Touch M/M modeli olarak belirlendiği, yaklaşık maliyetin bu model üzerinden hesaplandığı ve teknik şartnamenin bu modelin özelliklerini tarif edecek şekilde kurgulandığı görülmüştür.

Teknik şartnamede aracın cinsi; en az 2018 model, en az 1364 cc silindir hacimli, motor gücü asgari 90 HP, 6 ileri multimode vitesli, elektronik klimalı, dizel sedan binek araç şeklinde tarif edilmiştir. Söz konusu tarifte yer alan multimode vites türü sadece Toyota markasında yer almaktadır. Diğer özellikler de Toyota markası çerçevesindeki Corolla 1.4 D-4D Touch M/M modelini tarif etmektedir.

Söz konusu durum 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 12'inci maddesinde yer alan “*Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir*” ifadesine aykırılık teşkil etmektedir.

Başkanlığın, yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca yukarıda belirtildiği üzere, belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacak nitelikte olması gerekmektedir.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde ihalelerde teknik şartname hazırlanırken rekabeti engelleyici hususlara yer verilmemesi ve belirli bir marka, model, patent, menşe, kaynak vs belirtilmemesine özen gösterilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “İhalelerde Teknik Şartname hazırlanırken rekabeti engelleyici hususlara yer verilmeyecek ve belirli bir marka, model, patent, menşei, kaynak v.s belirtilmeyecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek teknik şartname hazırlanırken rekabeti engelleyici hususlara yer verilmeyeceği ifade edilmiştir.

İhalelerde teknik şartname hazırlanırken rekabeti engelleyici hususlara yer verilmemesine özen gösterilmelidir.

BULGU 6: Banka Hesaplarının Verimli Kullanılmaması

Bursa Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı banka hesap ekstreleri ve banka hesabına ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde, vadeli hesaplarının günlük faizde değerlendirilmesi nedeniyle kaynakların verimli kullanılmadığı görülmüştür.

08.12.2016 tarih ve 29912 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği’nin “*Kapsam*” başlıklı 2’nci maddesinde;

“(1) Aşağıda sayılan kurumlar bu Tebliğ hükümlerine tabidir:

- a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri,*
- b) Özel bütçeli idareler,*
- c) Döner sermayeler,*
- ç) Fonlar,*
- d) Belediyeler,*
- e) İl özel idareleri,*
- f) Sosyal güvenlik kurumları,*
- g) Kamu iktisadi teşebbüsleri,*
- ğ) Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları,*
- h) Bu maddede sayılan kurumların;*
 - 1) Bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri ile birlikleri,*
 - 2) Sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketleri,*
 - 3) Fon, hesap, özel hesap, havuz ve benzeri adlarla açtıkları ve/veya yönettikleri her türlü banka hesabı.”*

hükmü yer almaktadır.

Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasında ise,

“Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kurumlar kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracakları hesaplarda aşağıdaki araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür:

a) TL cinsi vadesiz ve/veya vadeli mevduat ile özel cari hesap ve/veya katılma hesabı,

b) Gerekli görülmesi halinde ve ihtiyaçları ölçüsünde döviz cinsi ödemeleri için vadeli ve/veya vadesiz mevduat ile özel cari hesap ve/veya katılma hesabı,

c) İhale, doğrudan satış, ihale öncesi rekabetçi olmayan teklif ya da ikincil piyasadan doğrudan ya da ters repo yoluyla temin etmek suretiyle 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında Müsteşarlıkça ihraç edilen borçlanma senetleri ve/veya kira sertifikaları,

ç) Organize para piyasalarında TL cinsi borç verme işlemleri,

d) Kamu sermayeli bankalar tarafından ihraç edilen borçlanma araçları ile 07/06/2013 tarih ve 28670 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan III-61.1 sayılı Kira Sertifikaları Tebliği uyarınca kamu sermayeli katılım bankalarının kaynak kuruluş/fon kullanıcı olarak yer aldığı kira sertifikaları ihracı ve katılım bankacılığı prensiplerine uygun piyasalarda emtia alım-satımına dayalı katılım bankacılığı prensiplerine uygun finansman yöntemleri.”

hükümlerine yer verilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kurumlar, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracakları hesaplarda, Tebliğ’de belirtilen araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür. Ayrıca, idarelerin kaynakları mevzuata uygun ve verimli şekilde kullanması gerekli olup, kaynağın çeşitli bankacılık araçları ve süreleri ile nemalandırabileceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bankalar nezdinde açılacak vadeli hesapların süresinin günlük yerine haftalık veya aylık olarak belirlenmesi ve idarenin tasarrufu altındaki diğer kaynakların faiz geliri elde edecek şekilde değerlendirilmesi, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması açısından önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, bankalar nezdinde açılacak vadeli hesapların süresinin günlük yerine haftalık veya aylık şekilde belirlenmesi ve idarenin tasarrufu altındaki diğer kaynaklardan faiz

geliri elde edilmesi gerektiği böylelikle, kamu kaynaklarının verimli kullanımının sağlanacağı düşünülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, banka hesaplarının verimli kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği hükmü gereği; Başkanlığımız her türlü mali kaynağını kamu sermayeli bankalarda TL cinsinden değerlendirmektedir.

Bulguda yapılan açıklamalar doğrultusunda, mali kaynaklar ve geçmiş senelerin giderleri temel alınarak inceleme çalışmalarına Başkanlığımızca başlanmış olup vade süreleri hakkında değerlendirmeler yapılarak hesapların bulgudaki açıklamalarda da belirtildiği gibi daha etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

İlk tespitlerde; ekte yer alan mali kaynakların, daha uzun vadelerle değerlendirilmesiyle oluşabilecek aksaklıklar ile ilgili risklerin az olduğu kanaatine varılarak, ekte yer alan mali kaynakların uzun vadede değerlendirmeleri için gerekli iş ve işlemler yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda yapılan açıklamalar doğrultusunda, mali kaynaklar ve geçmiş senelerin giderleri temel alınarak inceleme çalışmalarına başlanmış olduğu vade süreleri hakkında değerlendirmeler yapılarak hesapların bulgudaki açıklamalarda da belirtildiği gibi daha etkin ve verimli kullanılması sağlanacağı ifade edilmiştir.

Banka hesaplarının verimli kullanılmasında hassasiyet gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Bazı Yapım İşlerinde İş Programının Ödenek Dilimlerine Uygun Olmaması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen bazı yapım işlerinde iş programının ödenek dilimlerine uygun olarak hazırlanmadığı görülmüştür.

Yapım İşlerine İlişkin Tıp İdari Sözleşme'nin "Ödeme yeri ve şartları" 11'inci maddesinde;

"Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

20.. Yılında

20.. Yılında

20.. Yılında

..... ödenek tespit olunmuştur.

Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır” denilmektedir.

Aynı şekilde tip sözleşmenin “İş programı” başlıklı 12’nci maddesinde;

“Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden bir günde yapılması gereken iş tutarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar” denilmektedir.

İş programının sözleşmede belirtilen ödenek dilimlerine uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Nilüfer Odunluk İmam Hatip Ortaokulu yapım işinde ödenek dilimleri 2017 yılı için % 30, 2018 yılı için % 70 oranında öngörülmüştür. İş programına bakıldığında ise 2017 yılı için % 21,65, 2018 yılı için % 78,35 oranında iş yapılacağı planlanmıştır.

Benzer şekilde, İnegöl 24 Derslikli İmam Hatip Lisesi yapım işinde ödenek dilimleri 2017 yılı için % 60, 2018 yılı için % 40 oranında öngörülmüştür. İş programına bakıldığında ise 2017 yılı için % 43,70 2018 yılı için % 56,30 oranında iş yapılacağı planlanmıştır.

İş programına göre imalatların bir kısmının ileri tarihlere sarkması, fiyat endekslerinin yükselme eğiliminde olduğu bir ortamda, idarece daha fazla fiyat farkı ödenmesine neden olmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, iş programının ödenek dilimlerine uygun olarak hazırlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Sözleşmeye göre ödenek durumları dikkate alınarak iş programı ve fazla fiyat farkı ödenmemesi hususunda bundan sonra yapılacak çalışmalarda daha da hassasiyet gösterilecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir. İş programının ödenek dilimlerine uygun olarak hazırlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Birim Fiyat Sözleşmeli Yapım İşinde Bazı Yüksek Fiyatlı İş Kalemlerinde Aşırı Miktarda İş Artışı Yapılması

Bursa Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen birim fiyat sözleşmeli TİM Ambarları Bakım ve Onarım İşinde bazı yüksek fiyatlı iş kalemlerinde aşırı miktarda iş artışı yapıldığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "*Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi*" başlıklı 24'üncü maddesinde;

"Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir" denilmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*Proje Uygulanması*" başlıklı 12'nci maddesinin 4'üncü bendinde idarenin projeler üzerinde gerekli değişiklikleri yapabileceğine değinilmiştir. Yine aynı Şartname'nin "*Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti*" başlıklı 22'nci maddesinde de proje değişikliği şartları gerçekleştiği durumlarda yeni birim fiyat yapılmak suretiyle ödeme yapılacağı belirtilmiştir. İş artışı dolayısıyla yapılması gereken ilave iş kalemlerinin yeni birim fiyatları, YİĞŞ'nin 22'nci maddesindeki yöntem ve esaslar dâhilinde belirlenecektir.

Buna göre, ilave işlerin aynı sözleşme kapsamında aynı yükleniciye yaptırılabilmesi için iş artışının başlangıçta öngörülemeyen nedenlere dayalı olarak ortaya çıkması, artışa konu işlerin yapılmasında zorunluluk bulunması, ilave işlerin idareyi külfete sokmaksızın asıl işten

ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması ve yasal sınırlar dâhilindeki iş artışlarının işin tamamlanması amacıyla yaptırılması gerekir.

İş artış kararlarında iş artışlarının sözleşmeye esas proje içinde kalması, asıl işten ayrılmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmaması durumunda, artışa konu olan işin yürürlükteki mevzuatta belirtilen kriterlere göre değerlendirilmesi, gerekçe raporlarını yeterli nitelikte açıklayıcı hazırlanarak keyfi değişikliklere gidilmeden, sözleşmeye esas uygulama projeleri ve mahal listelerine göre yapım işinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda sayılan hükümlere göre öngörülemeyen durumlar nedeniyle iş artışına gitmek ön şarttır. Bu öngörülemeyen durumların da gerekçe raporunda açıkça ve dayanaklarıyla birlikte açıklanması zaruridir. Zira vazgeçilen imalatların, yerine yapılacak imalatların ya da tamamen yeni yapılacak imalatların hangi ihtiyaca binaen gerçekleştirileceğinin gerekçeli rapor ile izah edilmemesi, keyfi proje değişikliklerine yol açabileceği gibi, kaynakların verimli kullanılması ilkesini de zedeleyebilecektir.

Bu itibarla, iş artışına başvurulduğu durumlarda düzenlenecek gerekçe raporlarının gerçek durumu yansıtacak, detaylı, açık, anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede, Y.15.001/2B numaralı “*Makine ile her derinlik ve her genişlikte yumuşak ve sert toprak kazılması (derin kazı)*” imalatının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2017 yılı birim fiyatı 4,13 Türk Lirası iken teklif edilen birim fiyatı 22,17 Türk Lirasıdır ve söz konusu imalatın sözleşme miktarı 2.250 m3 iken uygulanan miktar 4.767,66 m3 olarak gerçekleşmiştir.

Y.15.001/1A poz numaralı “*Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (serbest kazı)*” imalatının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2017 yılı birim fiyatı 3,58 Türk Lirası iken teklif edilen birim fiyatı 35,26 Türk Lirasıdır ve söz konusu iş kaleminin sözleşme miktarı 200 m3 iken uygulanan miktar 9.764,55 m3 olmuştur.

Söz konusu iş kalemlerinde sözleşme miktarlarının uygulamaya göre çok düşük belirlendiği görülmüştür. Bu durum, idarenin yapım işinin projelendirilmesi ve yaklaşık maliyetin gerçekçi olarak çıkarılması konularında sorunlar yaşadığını göstermektedir.

Bu itibarla, iş artışına başvurulduğu durumlarda düzenlenecek gerekçe raporlarının gerçek durumu yansıtacak, detaylı, açık, anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Birim fiyatlı işlerde yaklaşık maliyet ve projelendirilme titizlikle yapılacaktır. İş artışlarında gerekçe raporunun detaylı, açık ve anlaşılabilir şekilde olmasına dikkat edilecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek yaklaşık maliyet ve projelendirilme işlemlerinin titizlikle yapılacağı ifade edilmiştir.

İş artışına ilişkin gerekçe raporlarının detaylı, açık, anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Bütün Riskler (All Risk) Sigorta Poliçesinin İş Artışına Göre Güncellenmemesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen Nilüfer Balat Anadolu Lisesi Yapım işinde bütün riskler (all risk) sigorta poliçesinin iş artışı nedeniyle güncellenmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasında;

“Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için (varsa fiyat farkları dahil) hakediş tutarları; her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur” denilmektedir.

Yapılan incelemede 3.370.000,00 sözleşme bedelli yapım işinde % 3,71 oranında ve 125.024,06 TL tutarında iş artışı yapıldığı ve yeni sözleşme bedelinin 3.495.024,06 TL olduğu, iş artışı ve süre uzatımı yapılmasına rağmen sigorta poliçesinin süre ve bedel açısından zeyilname ile güncellenmediği görülmüştür.

İş artışı ve/veya süre uzatımı yapıldığında sigorta poliçesinin bedelinin arttırılması ve süresinin uzatılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Önümüzdeki dönemde iş artışı olan yapım işlerinde bütün riskler (all risk) sigorta poliçesi iş artışına ve süre uzatımına göre güncellenecektir" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek sigorta poliçelerinde gerekli güncellemelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

İş artışı ve/veya süre uzatımı yapıldığında sigorta poliçesinin bedelinin arttırılması ve süresinin uzatılmasına özen gösterilmelidir.

BULGU 10: Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşılanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ihale edilen anahtar teslim yapım işlerinde, enerji müsaadesi alınabilmesi için elektrik dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ve diğer ilk yatırım giderlerinin Kurum bütçesinden ödendiği, söz konusu giderlerin dağıtım firmasından talep edilmediği görülmüştür.

30.03.2013 tarih 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun “*Tanımlar ve Kısaltmalar*” başlıklı 3’üncü maddesinde:

“...

e) *Dağıtım şirketi, belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımı ile iştirak eden tüzel kişiyi*

f) *Dağıtım tesisi, iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları*

...

ifade eder" denilmektedir. Dolayısıyla, enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi

dağıtım şirketlerinin uhdesindedir.

Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinde, bağlantı hattı ve bağlantı noktası;

"Bağlantı hattı: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım şebekesine bağlamak için gerekli ve bu Yönetmelik kapsamında belirtilen mesafe sınırları dâhilinde olan; AG'den bağlı tüketiciler için yapı bina giriş noktasından itibaren dağıtım şebekesine kadar, OG'den bağlı tüketiciler için tüketicinin şalt sahasının bittiği noktadan itibaren dağıtım şebekesine kadar olan hattı,

Bağlantı noktası: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğini ve alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktasını ifade eder"

şeklinde açıklanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmelik'in "*Dağıtım Tesisleri*" başlıklı 15'inci maddesinde; "*Dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetindedir. Bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisidir*" denilmektedir.

Ayrıca Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin "*Bağlantı Görüşü*" başlıklı 10/A maddesinde;

"(1) Gerçek veya tüzel kişilerin, dağıtım sistemine bağlantı talebinin dağıtım şirketi tarafından bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karşılanması esastır.

(2) Bağlantı için yapılan başvuru, dağıtım şirketi tarafından, 4 üncü madde ile bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde dağıtım sisteminin mevcut durumuna göre genişleme yatırımı veya yeni yatırımın gerekli olması hususları da dikkate alınarak değerlendirilir.

...

b) Başvuru sahibinin, bağlantı görüşünde yer verilen öngörülen bağlantı süresine/tarihine itiraz hakkı saklı olup, bu konuda Kuruma başvuru yapılabilir. Başvuru, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Dağıtım şirketi tarafından verilen görüşe ilişkin gerekçelerin Kurum tarafından uygun görülmemesi halinde, Kurumun belirleyeceği sürede bağlantı yapılır.

c) Başvuru sahibinin (b) bendi kapsamında haksız bulunması veya bağlantı talebinin karşılanabilmesi için dağıtım şirketi tarafından bildirilen sürenin başvuru sahibi tarafından uzun bulunması ve bağlantı talebinin dağıtım şebekesi yapılarak karşılanabilir olması halinde gerekli yatırım 21 inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir.” denilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “Bağlantı Hattı” başlıklı 10/B maddesinde ise; “Kullanıcının bağlantısı için gerekli olmakla birlikte bağlantı hattı dışında kalan dağıtım tesisi kapsamındaki tesisler dağıtım şirketlerince tesis edilir. Bu kapsamdaki tesisler için 21 inci madde çerçevesinde işlem yapılabilir” denilmektedir.

Bahsi geçen Yönetmelik’in “Dağıtım Varlıkları” başlıklı 21’inci maddesinde;

“(1) Üretim ve tüketim tesislerinin dağıtım sistemine bağlanabilmesi veya dağıtım sistemine bağlı üretim ve tüketim tesislerinin güç artışı taleplerinin karşılanabilmesi için, sistem kullanımı açısından kapasitenin yetersiz olması nedeniyle, genişleme yatırımı veya yeni yatırım yapılmasının gerekli olduğu hallerde, söz konusu yatırım dağıtım şirketi adına, bağlantı yapmak isteyen veya güç artışı talep eden gerçek veya tüzel kişi tarafından ilgili mevzuat kapsamındaki teknik standartlar sağlanarak yapılabilir veya finanse edilebilir.

(2) Başvuru sahibinin gerekli dağıtım şebekesinin yapımını üstlenmeyi tercih etmesi durumunda; dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında, ilgili dağıtım tesisine ilişkin finansman ve bağlantı koşulları gibi hususların düzenlendiği tesis yapım sözleşmesi imzalanır. Bu durumda söz konusu dağıtım tesisinin projesinin hazırlanması başvuru sahibinin sorumluluğunda olup, projenin hazırlanabilmesine ilişkin etüt için gerekli olan tüm bilgiler dağıtım şirketi tarafından sağlanır. Finansman yönteminde ise dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında tesis edilecek dağıtım varlıklarının maliyetinin finanse edilmesine ilişkin koşullarının yer aldığı bir sözleşme imzalanır. Bu yöntemde proje hazırlama sorumluluğu dağıtım şirketine aittir.

(3) Bu durumda gerçekleşen yatırıma ait bedel, dağıtım şirketi tarafından bağlantı görüşünde verilen bağlantı talebinin karşılanabileceği tarihteki yıl içerisinde en fazla oniki aylık eşit taksitle, yatırımı yapan veya finanse eden gerçek veya tüzel kişiye, muhataba ulaşılamaması halinde tesisin bulunduğu yerdeki en yakın banka ya da PTT şubesine, hak sahip veya sahipleri adına yatırılarak ödenir. Dağıtım tesisinin geçici kabulünün, dağıtım şirketinin bağlantıyı karşılayabileceğini öngördüğü tarihten sonra yapılması halinde ödeme geçici

kabulün yapıldığı tarihi takip eden yıl içerisinde söz konusu dağıtım tesisinin bulunduğu yerlere ilişkin kullanım haklarının, geri ödemenin yapılacağı yıla kadar TEDAŞ adına temin edilememiş olması halinde ise ödeme, bu hakların tamamının TEDAŞ adına temin edildiği yılı takip eden yıl içerisinde yapılır. Dağıtım şirketi ilgili dağıtım tesisini, varlık kayıtlarına ödemenin yapıldığı tarihte ekler.

...

(5) Bu madde hükümleri uyarınca yapılan dağıtım tesisinin geçici kabulünün yapıldığı ayı takip eden aydan itibaren, geri ödemenin yapılacağı ilk taksit tarihine kadar geri ödemesi yapılmamış tutar Tüketici Fiyat Endeksi oranında güncellenir. Vadesinde geri ödemesi yapılmamış taksitlere ilişkin tutara, vade tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre belirlenen kanuni faiz oranı uygulanır.”

denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, elektrik enerjisinin dağıtım sistemine bağlantısına ilişkin yatırımın, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından karşılanması esastır. Ancak, mevcut durum çerçevesinde genişleme yatırımı veya yeni yatırımın söz konusu olması halinde talep sahibince dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye bağlantı talebinin karşılanabileceği makul süre sorulur. Başvuru sahibi tarafından sürenin uzun bulunması halinde gerekli yatırım, başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir. Bu durumda, mülkiyet ve kullanım hakları ile finansman koşullarının yer aldığı bağlantı anlaşması ve tesis yapım anlaşmasının imzalanması gerekmektedir. Yönetmelik hükümlerine göre yapılan harcamanın, dağıtım şirketi tarafından ilgili yatırımın yapılacağı yıl içinde en fazla 12 eşit taksitle yatırımı yapan gerçek veya tüzel kişiye ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca, yapılan harcamanın geçici kabulü takip eden aydan ilk taksit ayına kadar TÜFE oranında güncellenmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin uhdesinde olmasına rağmen dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi adına bu yatırımın yapılması mevzuata göre mümkündür. Ancak, bu durum istisnadır ve yukarıda açıklanan şartların gerçekleşmesi halinde yapılma imkânı vardır.

İdare bütçesinden anahtar teslim proje kapsamında ihale edilerek veya iş artışı kapsamında yapılan ve binalara enerji alınabilmesi için gerekli olan trafoların, ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmesine rağmen, dağıtım şirketinin ilgili yatırımı daha sonraki yıllarda gerçekleştirebileceğini bildirmesi sonucu, söz konusu trafo bedelleri İdare tarafından

söz konusu yapım işlerinin projelerine ve yaklaşık maliyetlerine dahil edilmek suretiyle karşılanmış ve düzenlenen hakedişler ile de müteahhitlere ödeme yapılmıştır. Ancak, mevzuatın öngördüğü herhangi bir bağlantı anlaşması veya tesis yapım anlaşması yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Kurum bütçesinden ödenen ve dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ile diğer ilk yatırım giderlerinin ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmekte olup, Başkanlığın söz konusu ödemelere ilişkin tahsilat sürecini takip ederek tahsilatı sağlayacak girişimlerde bulunması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Trafo yapımı ile herhangi bir bedel ödemesi yapılmamıştır. Ödenen yapı bağlantı hattı bedelleri, Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Yönetmeliği'nin 10-B-1 maddesi kapsamında değerlendirilmiş olup 10-B-3 maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde ödemeler yapılmıştır. Yapı bağlantı hattı bedel hesabı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 13.12.2017 tarih ve 7516-11 nolu kararına göre yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Yönetmeliği'nin 10-B-1 maddesi kapsamında değerlendirilme yapıldığı ve 10-B-3 maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde ödeme yapıldığı ifade edilmiştir. Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin "*Tanımlar ve kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinde; bağlantı hattı ve bağlantı noktası aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Bağlantı hattı: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım şebekesine bağlamak için gerekli ve bu Yönetmelik kapsamında belirtilen mesafe sınırları dâhilinde olan; AG'den(alçak gerilim) bağlı tüketiciler için yapı bina giriş noktasından itibaren dağıtım şebekesine kadar, OG'den (orta gerilim) bağlı tüketiciler için tüketicinin şalt sahasının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden itibaren dağıtım şebekesine kadar olan hattı,

Bağlantı noktası: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğini ve alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktasını,

ifade etmektedir.

Bahsi geçen Yönetmelik'in "*Dağıtım Tesisleri*" başlıklı 15'inci maddesinde "*Dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetindedir. Bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından*

itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisidir.” denilmektedir.

Yönetmelik metninde geçen “*bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalanı dağıtım tesisidir*” ifadesine göre bağlantı noktası dağıtım tesisi kapsamına girmektedir. Ayrıca Yönetmelik’in “*Dağıtım tesisi sınırları*” başlıklı 10/B maddesinin 3’üncü fıkrasında “*Birinci ve ikinci fıkralarda yer verilen bağlantı hattı, tercih etmesi halinde kullanıcı tarafından tesis edilebilir. Bu durumda ilgili kullanıcı tarafından bağlantı bedeli ödenmez. Bunun tercih edilmemesi durumunda kullanıcı tarafından bağlantı bedeli ödenir ve bağlantı hattı dağıtım şirketi tarafından tesis edilir.*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu mevzuat düzenlemeleri birlikte ele alındığında bağlantı hattının kullanıcı tarafından tesis edilmesi durumunda bağlantı bedeli ödenmeyeceği, bağlantı hattının dağıtım şirketi tarafından tesis edilmesi halinde ise tüketici tarafından bağlantı bedeli ödeneceği değerlendirilmektedir. Bağlantı bedeli karşılığında bağlantı tesisi tüketici tarafından yapıldığında, yukarıda yer verilen 15’inci madde hükümleri doğrultusunda giriş hücresi bedelinin dağıtım şirketinden talep edilmesi gerekmektedir. Hem bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edildiği hem de bağlantı bedeli ödendiğinde ise, bağlantı bedeli ve 15’inci madde kapsamında giriş hücresi bedeli dağıtım şirketinden talep edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında, 10/B maddesine göre bağlantı için herhangi bir ödemede bulunulmadığı ifade edilmektedir. Ancak Yönetmelik’in 10/B maddesinin 4’üncü fıkrasında geçen “*Bağlantı hattının kullanıcı tarafından tesis edilecek olması halinde, dağıtım şirketi ile kullanıcı arasında, bağlantı hattının tesisine, kullanım haklarına ve devrine ilişkin bir tesis yapım sözleşmesi imzalanır.*” hükmüne istinaden bağlantı hattı kullanıcı tarafından tesis edilmiş olsa bile bir tesis yapım sözleşmesinin imzalanması gerekmektedir.

Yine kamu idaresi cevabında trafo ile ilgili herhangi bir ücret ödemesi yapılmadığı ifade edilmiş olsa da, mahal listelerinde bağlantı hatları ve şalt tesisi imalatlarına yer verilmiştir. Yine bazı işlere ait elektrik projelerinde ana dağıtım vaziyet planlarında trafo imalatlarına yer verilmiştir. Dolayısıyla proje ve mahal listelerinde yer verilen imalatlar, proje bedeline dahildir.

Sonuç olarak verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar doğrultusunda, dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ile diğer ilk yatırım giderlerinin ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmekte olup, Başkanlığın söz konusu ödemelere ilişkin tahsilat sürecini takip ederek, tahsilatı sağlayacak girişimlerde bulunması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 11: İdarenin Onayı Olmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen Nilüfer Özlüce Kampüs Meslek Lisesi Yapım İş'i'nde idarenin onayı olmadan işin alt yükleniciye devredildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Alt yükleniciler*" başlıklı 15'inci maddesinde;

"İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalamadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir. Ancak bu durumda, alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz" denilmektedir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "*Sözleşmede yer alması zorunlu hususlar*" başlıklı 7'inci maddesinin d) bendinde; "*Varsa alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumlulukları*" sözleşmede bulunması zorunlu hususlar arasında yer almaktadır.

Tip İdari Şartname'nin 18'inci maddesinde; "*idarenin onayı ile alt yüklenici çalıştırılabileceği*" hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Nilüfer Özlüce Kampüs Meslek Lisesi Yapım İş'i'nde idarenin resmi onayı olmamakla birlikte bilgisi dahilinde alt yüklenici çalıştırıldığı görülmüştür.

Alt yüklenici çalıştırılması, ancak idarenin resmi onayı ile mümkün bulunmakta ve yüklenici ile alt yüklenici arasındaki sözleşmenin de idareye ibrazı gerekmektedir.

Ayrıca işçilerin sosyal güvenlik bildirimlerinde alt yüklenici üzerinde yer almaları, hakediş ödemeleri esnasında yüklenici için yapılan SGK borç sorgulamalarını işlevsiz hale getirmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde idarenin onayı olmadan işin alt yükleniciye devredilmesinde açıkça mevzuata aykırılık bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Bursa İli Nilüfer İlçesi Özlüce Kampüs Meslek Lisesi İnşaatında Başkanlık Makamı Olurları ile alt yüklenici olurları alınmıştır. Önümüzdeki işlerde idaremizin onayı alınarak alt yüklenici çalıştırılmasına dikkat edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, alt yüklenici olurlarının

alındığı belirtilmektedir. Ancak bu hususta denetim sürecinde tarafımıza herhangi bir belge ibraz edilmemiş ve cevap ekinde kanıtlayıcı belge sunulmamıştır. Diğer taraftan kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta ilerleyen işlerde, alt yüklenici çalıştırılmasında İdarenin onayının alınacağı ifade edilmiştir.

İdarenin onayı olmadan işin alt yükleniciye devredilmemesi gerekmektedir.

BULGU 12: İş Artış ve Azalışlarına Farklı Oranlarda İndirim Uygulanması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ihale edilerek anahtar teslim götürü bedel sözleşmeye bağlanan bazı yapım işlerinde, iş artış ve azalış mukayesesinde, artan ve azalan imalatlar için farklı oranlarda indirim uygulandığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede Bulunmayan İşlerin Fiyatının Tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde;

"12'nci maddenin 4'üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21'inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek

malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler...” denilmektedir.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 07.04.2016 tarih ve 2016/21 sayılı Kararında;

“4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile ikincil mevzuatları hükümlerinde, iş artışı ve eksilişine konu imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatların belirlenmesi sırasında, sözleşmesinden gelen veya yüklenicinin kabulünü içeren durumlar hariç, sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyet arasındaki farktan (ihale tenzilatı) hareketle bulunacak bir oranda, fiyatların tenzilatı tabii tutulacağına dair bir husus yer almadığı gibi, idarelere ait birim fiyatların aynen alınacağına dair bir husus da bulunmamaktadır” hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 09.01.2014 tarih ve 2014/04 sayılı Kararında da, yapımından vazgeçilen imalatların bedellerinin Şartname'nin 22'nci maddesinin kıyasen uygulanması suretiyle belirleneceği vurgulanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve emsal kararlar göz önüne alındığında, ihale şartnamesi ve sözleşmesinde; iş artışlarında veya iş eksilişlerinde ödenecek ve/veya kesilecek iş kalemlerinin ne şekilde ödeneceğine ve/veya kesileceğine ilişkin bir hüküm bulunmaması halinde, Şartname'nin 22'nci maddesi gereğince güncel fiyatların tespit edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, tıpkı yaklaşık maliyette yapılması öngörülmemen yeni imalat kalemlerinin birim fiyatlarının belirlenmesinde olduğu gibi, yapımından vazgeçilen imalatlar için de Şartname'nin 22'nci maddesi gereğince yeni ve güncel fiyatların belirlenmesi gerektiğinden, sözleşme bedeli/yaklaşık maliyetten yola çıkılarak bulunan oran üzerinden kesinti yapılmaması gerekmektedir. Nitekim gerek 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda gerekse de ikincil mevzuatlarda "İhale Bedeli/Yaklaşık Maliyet" oranı gibi bir sistem bulunmadığından, yaklaşık maliyette öngörülmemen yeni birim fiyatlı imalatlar ile yapılmasından vazgeçilen imalatların fiyatlandırılmasının yöntem benzerliği içerisinde yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Bursa İli Gemlik İlçesi Hamidiye İlkokulu ve Ortaokulu İnşaatı ile Gemlik Rehberlik ve Araştırma Merkezi Yapım İşinde fore kazık yerine jet grout imalatı yapıldığı, İdarenin mukayese hesabında kullandığı yöntemde özetle, sözleşme kapsamındaki iş kalemlerinin artan ve azalan tutarlarına sözleşme bedelinin yaklaşık maliyete oranlanması suretiyle elde edilen ve uygulamada ihale kırımını olarak bilinen bir katsayı uygulandığı, sözleşme kapsamında bulunmayan iş kalemlerine ise bu orandan daha düşük bir indirim oranı uygulanmıştır. Dolayısıyla artan ve azalan iş kalemlerinin fiyatlarına ilişkin mukayese

hesabında farklı indirim oranları uygulandığı görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, iş artış ve azalışlarına ilişkin mukayese hesabında, artan ve eksilen iş kalemlerinin fiyatlarının tespitinde, aynı yöntemin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Önümüzdeki dönemde yapılacak imalatlarda yapımından vazgeçilen imalatların fiyatlarının tespitinde standardizasyon sağlanacak, iş artış ve azalışlarına ilişkin mukayese hesabında, artan ve eksilen iş kalemlerinin fiyatlarının tespitinde aynı yöntemin uygulanmasına hassasiyet gösterilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusu hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış olup, iş kalemlerinin fiyatlarının tespitinde aynı yöntemin uygulanmasına hassasiyet gösterileceği ifade edilmiştir.

İş artış ve azalışlarına ilişkin mukayese hesabında, artan ve eksilen iş kalemlerinin fiyatlarının tespitinde, aynı yöntemin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 13: Jeotermal Kaynaklar İle Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden İdare Payının Eksik Alınması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğüne, jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payının eksik alındığı tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun 1'inci maddesinde;

"Bu Kanunun amacı, jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının etkin bir şekilde aranması, araştırılması, geliştirilmesi, üretilmesi, korunması, bu kaynaklar üzerinde hak sahibi olunması ve hakların devredilmesi, çevre ile uyumlu olarak ekonomik şekilde değerlendirilmesi ve terk edilmesi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir" denilmektedir.

Kanun'un "*Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı*" başlıklı 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının e) bendinde;

"İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1'i tutarında idare payı, her yıl Haziran ayı sonuna kadar idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu belediye

veya köy tüzel kişiliğine bir ay içerisinde ödenir” denilmektedir.

Aynı Kanun’un Tanımlar başlıklı 3’üncü maddesinde “Gayrisafi hasılat”;

“İşletmenin toplam yıllık cirosu olup, işletmelere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile yapılan kiralama ve kira bedellerinin dahil olduğu miktar” şeklinde tanımlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, “Gayrisafi hasılat”; “ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere kaynağı kullanan diğer gerçek ve tüzel kişilerin kaynaklarla ilgili olarak işletme projesine göre tüm faaliyetleri sonucunda elde edilen toplam yıllık ciro olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dâhil olduğu miktar” ifade etmektedir.

11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği’nin “İdare payı” başlıklı 20’nci maddesinde;

“Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlandığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle:RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1’i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde İdare tarafından ödenir. Doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların da doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerden elde edilen gayrisafi hasılatın % 1’i tutarında idare payı alınır.”,

hükmü ile jeotermal kaynakların, doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların doğrudan veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerde, ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili tüm faaliyetlerinden elde edilen yıllık toplam cirosunu gösteren “gayrisafi hasılat bilançosunun” İdareye verilmesi ve belirlenen tutar üzerinden idare payının hesaplanarak ödenmesi öngörülmüştür.

Özetle, ilgili jeotermal kaynağı/akışkanı kullanan gerek işletme ruhsat sahipleri ve gerekse sözleşmeler yoluyla kullanan kiracılara ait tesislerde kaynaklarla ilgili olarak yürütülen her türlü faaliyet sonucunda elde edilen gayrisafi hasılat üzerinden % 1 oranında idare payı hesaplanarak İdareye belirlenen zamanda ödenmesi zorunludur.

Bununla beraber bazı termal otel işletmecilerinin termal sağlık merkezi cirosu dışında otelin veya tesisin düğün, kongre, sporcu etkinlikleri gibi ilave gelirlerinin de bulunduğu dolayısıyla ‘gayrisafi hasılat’ konusunda tereddüt olduğundan bahisle yüzde 1’lik İdare Payının otel ve işletmenin gayrisafi hasılatından değil, sadece termal sağlık merkezi hasılatından alınması gerektiğinden bahisle konuyu Anayasa Mahkemesi’ne götürmeleri üzerine Anayasa Mahkemesi şu şekilde karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi’nin 31.10.2013 tarih ve E.2013/41 K.2013/124 sayılı kararına göre;

“...Kullanılan akışkan miktarı ile elde edilen hâsılat arasında doğru bir orantının bulunduğu ve istisnai durumlar dışında işletmenin büyüklüğüne paralel olarak kullanılan akışkan miktarı arttıkça, gayrisafi hâsılatın da aynı oranda artacağı tabiidir. İstisnaen, bazı işletmelerce kullanılan akışkan miktarı az olmasına rağmen, uygulanan satış ve pazarlama politikasına bağlı olarak elde edilen hâsılatın diğer işletmelere nazaran fazla olması mümkündür. Ancak bu durumda dahi, elde edilen hâsılatın fazla olmasının, kullanılan akışkan miktardan tamamen bağımsız olduğu düşünülemez. İşletmenin elde ettiği hâsılatın bütününde, akışkan kullanımının oluşturduğu ticari avantajın etkisinin bulunduğu gözardı edilmemelidir. Kaldı ki, itiraz konusu kuralda, idare payı matrahının tespitinde, akışkanın fiilen kullanıldığı tesiste elde edilen hâsılatın esas alınması öngörülmüş olup mükellefin diğer işletmelerinde elde edilen hâsılatın dikkate alınması söz konusu değildir. Bu durumda, idare payının, faaliyetin sonucunda elde edilen hâsılat üzerinden alınmasının öngörülmesinde, sosyal devlet ve vergilendirmede eşitlik ve adalet ilkelerine aykırı bir yön bulunmamaktadır”

Anayasa Mahkemesi, idare payının akışkanı kullanmak suretiyle gerçekleştirilen doğrudan ve/veya dolaylı faaliyet sonucunda elde edilen hasılat üzerinden alınması gerektiğine karar vermiştir.

Bu durumda örneğin bir termal otelin sadece kaplıca merkezi gayrisafi hasılatı (cirosu) üzerinden değil tüm gayrisafi hasılatı üzerinden idare payı alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, bazı otel veya tesislerden idare payının tüm gayrisafi hasılat

üzerinden alınmak yerine, örneğin, spa merkezi, kaplıca merkezi gibi belirli bölümünden elde ettiği hasılat üzerinden alındığı veya hiç alınmadığı görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesi'nin kararında da vurgulandığı gibi değişik pazarlama politikaları ve satış teknikleriyle akışkanın dolaylı veya dolaysız kullanımı yoluyla elde edilen hasılat üzerinden idare payı alınması gerektiği açıktır. İlgili işletmecilerin ayrıntılı gelir tablosu ile bilançoların doğrudan vergi idaresi ile yazışmak suretiyle elde edilmesi ve 5686 sayılı Kanun gereğince İdare Payının tahakkuk ettirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payının gayrisafi hasılatın tamamı üzerinden alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payı, bundan sonra gayrisafi hasılatın tamamı üzerinden alınacak olup, konu hakkında ilgili işletmelere bilgi verilecektir. Ayrıca konuyla ilgili olarak, 13.05.2019 tarihli ve 19207 sayılı yazımızla ilgili işletmelerin bağlı buldukları vergi dairesinden, ayrıntılı gelir tablosu ve bilançolar talep edilmiş olup, idare payı tahakkuk ettirilecektir" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payının gayrisafi hasılatın tamamı üzerinden alınması gerekmektedir.

BULGU 14: Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösterir belgelerin doğruluğunu tespit edecek bir sistemin olmadığı görülmüştür.

6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinde;

“ ...

(7) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(8) İl özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde;

a) 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için İl Özel İdareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliklerine verilen Devlet Hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile aynı Kanuna göre valiliklerce yapılan I (a) grubu maden ihalelerinden elde edilen gelirlerin,

b) 5686 sayılı Kanuna göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar ile aynı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirlerin,

c) 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezalarının,

ç) 3213 ve 5686 sayılı kanunlar gereğince yapılan ihaleler nedeniyle alınan teminatlardan elde edilen gelirlerin genel bütçeye gelir kaydedileceği,”

hükümleri yer almaktadır.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“ ...

j)Faaliyet: Jeotermal kaynakların ve doğal mineralli suların aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile kullanılması hususundaki işlemleri,

k)Gayrisafi hâsılat: Kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dahil olduğu miktarı,

l)İdare: İl özel idarelerini, büyükşehir belediyesi bulunan illerde valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını,

m)İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı, işletme ruhsat sahibine

ait işletmenin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin kaynaklarla ilgili gayrisafi hâsılâtının % 1'i tutarında her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibi ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce idareye ödenen payı,

...”

şeklinde düzenlemeler getirilmiştir.

İdare payının toplanmasına ilişkin Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 20'nci maddesinde ise;

“...ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle: RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1'i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir.” hükmüne yer verilmektedir.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişi bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösterir belgeyi mart ayı sonuna kadar vermek ve bu belgedeki tutarın %1'ini haziran ayı sonuna kadar ödemek durumundadır. Bu kapsamda idarenin ve dolayısıyla idare yetkililerinin jeotermal kaynağın yıllık gayrisafi hasılatına ilişkin kaynak sahibinin vereceği belgeden başka bir dayanağı bulunmamaktadır. Söz konusu durumda gerçekte gayrisafi hasılatı daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin söz konusu gayrisafi hasılatı düşük tutarda beyan etmeleri, düşük tutarda idare payı ödemesine sebep olmaktadır.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda bahsi geçen idare payına ilişkin işlemler Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yerine getirilmektedir. Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösterir belgelerin doğruluğunu temin için vergi dairesi başkanlıkları ile ortak bir sistem kurularak mali bilgilerin kontrolünün sağlanabileceği, vergi dairelerinden gelen mali bilgiler ile bir kamu geliri olan idare payının matrahının ve ödenecek tutarının daha doğru belirlenebileceği düşünülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, jeotermal kaynaklarla ilgili olarak alınan idare payının doğruluğu ve güvenilirliğini temin edecek bir sistemin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından, işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafı hasılatına ilişkin, mart ayı sonuna kadar verilen belgelerin doğruluğunun temini için vergi dairesi başkanlıklarıyla ortak bir sistemin kurulmasının mümkün olup olmayacağına ilişkin, 21.05.2019 tarihli ve 20421 sayılı yazımızla Bursa Vergi Dairesi Başkanlığına yazı yazılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusu hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış olup, Bursa Vergi Dairesi Başkanlığına yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Jeotermal kaynaklarla ilgili olarak alınan idare payının doğruluğu ve güvenilirliğini temin edecek bir sistemin kurulması gerekmektedir.

BULGU 15: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına kültür katkı payı ödemekle yükümlü beş adet belediyenin, 2018 yılı ve önceki yıllar kültür katkı paylarına ilişkin olarak aylık bildirim ve ödemelerini geciktirdikleri veya olması gerekenden daha az ödeme yaptıkları görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan;

"21/07/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükmü ile 12'nci madde gereğince il özel idaresince kullanılan haklar ve yetkiler YİKOB'lara devredilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinde ise;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." ifadesine yer verilerek ilçe belediyelerinin topladığı emlak vergisinin %10'u oranında ayrıca taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunacağı ve bu tahsil olunan miktarların tahsil edildiği

ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar YİKOB'lara bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında;

“... ”

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

...

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.

...”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, ilçe belediyelerinin, topladıkları taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını, takip eden ayın 10'uncu gününe kadar yatırmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yatırılmayan paylara ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda gecikme zammının uygulanacağı, ilgili maddenin devamında ifade edilmektedir. Ayrıca Belediye Başkanları söz konusu payları zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler.

Aşağıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere Başkanlığın hesabına yatırılması gereken kültür katkı payları toplamı geçmiş yıllar da dâhil olmak üzere 14.329.171,66 Türk Lirasıdır.

Sonuç olarak, bazı belediyelerin kültür varlıkları katkı paylarını ödemediği veya geç ödediği, konunun İller Bankasına yazılması, böylece ilgili belediyelerin genel bütçe gelirlerinden söz konusu payların kesilerek YİKOB'a gönderilmesinin sağlanması uygun

olacaktır.

4-Tablo 4: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu

Sıra No	Belediye Adı	Ödenmeyen Borç
1	Gürsu Belediyesi	932.205,42
2	Büyükorhan Belediyesi	3000,00
3	Mudanya Belediyesi	2.832.459,71
4	Nilüfer Belediyesi	7.384.920,02
5	Orhangazi Belediyesi	3.176.586,51
TOPLAM		14.329.171,66 TL

Kamu idaresi cevabında; "Konu hakkında, ilgili belediyelere ait katkı payı borçlarının, genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek, kurumumuz hesabına yatırılmasına dair, İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne 14.05.2019 tarihli ve 19538 sayılı yazımızla yazı yazılmış ve ilgili belediyeler de bilgilendirilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca konunun; Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve İller Bankası A.Ş.'ye yazılarak söz konusu borçlu olunan kültür varlıkları katkı payı tutarlarının ivedi olarak tahsilatının yapılması ve katkı paylarını ödemedeki etkin bir sistemin geliştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 16: Satın Alınan Betonun Üretildiği Tesisin, TSE ve Mevzuatının Gerektirdiği Diğer Belgelerin İmalata Başlamadan Önce İdareye Verilmemesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen yapım işlerinde yüklenicilerce satın almak suretiyle kullanılan hazır betona ilişkin betonun üretildiği tesisin, TSE ve mevzuatının gerektirdiği diğer belgelerin imalata başlamadan önce idareye verilmediği görülmüştür.

Yapım işlerinde beton imalatlarında kullanılan Y.16.050/12, Y.16.050/13, Y.16.050/14, Y.16.050/15, Y.16.050/16 poz numaralı, “*Beton santralinde üretilen veya satın alınan ve beton pompasıyla basılan, C 12/15 (C 16/20, C20/25, C25/30, C30/37) basınç dayanım sınıfında beton dökülmesi (beton nakli dahil)*” pozların “*Pozu Tarifi, Yapım Şartları ve Ölçüsü*” başlıklı açıklamalar kısmında yer alan notlarda;

“Üretilen veya satın alınan betonun üretildiği tesisin, TSE ve mevzuatının gerektirdiği diğer belgelere sahip olması ve bu belgeleri imalata başlamadan önce idareye vermesi zorunludur. İbraz edilen belgelerin uygun olduğunun tespit ve kullanılmasına müsaade edilmesi kaydıyla ancak, bu tesiste üretilen veya satın alınan ve yürürlükteki mevzuatına göre piyasa arz koşullarını da taşıyan uygunluk belgeli betonun imalatta kullanılması mümkün olacaktır” ifadesi yer almaktadır.

Yapım işlerinde, yüklenicilerin betonu hazır beton imalatçılarından satın almaları durumunda söz konusu not gereği satın almış oldukları betonun üretildiği tesise ait söz konusu belgeleri idareye ibraz etmeleri ve söz konusu belgelerin idarece uygun bulunarak betonun ilgili tesisten kullanılmasına müsaade edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, hazır beton tesislerine ilişkin belgelerin idareye ibraz edilmediği görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde yüklenicilerce satın alınan hazır betonun üretildiği tesise ilişkin uygunluk belgelerinin betonun kullanılmadan önce idareye ibraz edilmeleri ve idarenin uygun bulması durumunda söz konusu beton imalatlarına başlanması gerektiği hususuna dikkat edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yüklenicilerin hazır beton imalatçılarından satın alması durumunda satın alınan betonun üretildiği tesise ait TSE ve mevzuatının gerektirdiği belgeler istenecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Beton imalatlarında ilgili mevzuat hükümlerine uyulması gerekmektedir.

BULGU 17: Termal Kaynak Suyu Kullanan İşletmelere Yönelik Denetimin Yetersiz Olması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Kültür ve Doğal Kaynaklar Müdürlüğü'nde yapılan incelemede; jeotermal kaynak suyu kullanmadığı halde ticaret unvanında termal otel olarak faaliyetlere devam eden işletmeler bulunduğu görülmüştür.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinin 6'ncı bendinde;

"Jeotermal kaynak: Jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğu ısısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik yıllık ortalama sıcaklığın üzerinde olan, çevresindeki sulara göre daha fazla miktarda erimiş madde ve gaz içerebilen, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yer kabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri," ifade etmektedir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin "*İdare Payı*" başlıklı 20'nci maddesinin 1'inci bendinde;

"Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlanıldığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda tesisin gayrisafi hâsılatının % 1'i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir." denilmektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinde, jeotermal kaynağın tanımı yapılmış olup, tanıma dayalı olarak kullanılan doğal kaynağın kullanımının idare payı konusu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, bazı otellerin jeotermal kaynak suyu kullanımını olmadığını iddia ederek idare payı ödemedikleri ancak, gerek ticaret unvanlarında gerekse tabela, internet sitesi, ajans gibi tanıtım ve pazarlama platformlarında tesislerini termal olarak niteledikleri görülmüştür. Söz konusu tesislerin jeotermal kaynak suyu kullanıyorlarsa idare payı kayıp ve kaçağı açısından, kullanmıyorlarsa da haksız rekabet açısından denetlenmeleri gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca jeotermal kaynak suyu kullanan ve/veya kendilerini termal tesis

olarak tanıtan otel işletmelerinin yeterince denetlenmesi ve varsa idare payı kayıp kaçağının veya haksız rekabetin önlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun 9/1 ve Uygulama Yönetmeliği'nin 12/1 maddeleri gereğince, DSİ Bölge Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve Başkanlığımız teknik personelleriyle Defterdarlıktan temin edilen mali uzman marifetiyle faaliyetlere yönelik denetimler her yıl yapılmakta olup, değerlendirme konusu husus bundan sonra yapılacak olan denetimlerde göz önünde bulundurulacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle, değerlendirme konusu hususun bundan sonra yapılacak olan denetimlerde göz önünde bulundurulacağı ifade edilmiştir.

Jeotermal kaynak suyu kullanan ve/veya kendilerini termal tesis olarak tanıtan otel işletmelerinin yeterince denetlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 18: Yapım İşi İhalesinde Değerlendirme Dışı Bırakılan Teklifin Sınır Değer Hesabına Dâhil Edilmesi

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen Gemlik İlçesi Cihatlı Özel Eğitim İş Okulu İnşaatı İşinde, teklif mektubu standart forma uygun olmadığı gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılan firmanın sınır değer hesabına dâhil edildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun " *Tekliflerin Alınması ve Açılması* " başlıklı 36'ncı maddesinde;

"Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30'uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca

imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır” hükümleri vardır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.1.5.'inci maddesinde;

“(Ek:RG-25/1/2017-29959) Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri “geçerli teklif” olarak dikkate alınacaktır” denilmektedir.

Yukarda açıklanan mevzuat hükümlerinde teklif mektubu ve geçici teminatlarının usulüne uygun olduğu tespit edilen isteklilerin tekliflerinin sınır değer hesabına alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, anahtar teslim götürü bedel teklif mektubunun standart forma uygun olmaması sebebiyle değerlendirme dışı bırakılan firmanın teklifinin sınır değer hesabına dâhil edildiği görülmüştür. Söz konusu uygulama sınır değer hataı hesaplanmasına neden olmuştur.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, teklif mektubu standart forma uygun olmayan tekliflerin geçerli teklif sayılmaması ve sınır değer hesabına dâhil edilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Teklif mektubu standart forma uygun olmayan tekliflerin geçerli teklif sayılmaması ve sınır değer hesabına dâhil edilmemesi hususunda önümüzdeki ihalelerde azami dikkat gösterilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle, teklif mektubu standart forma uygun olmayan tekliflerin geçerli teklif sayılmaması ve sınır değer hesabına dâhil edilmemesi hususunda önümüzdeki ihalelerde azami dikkat gösterileceği ifade edilmiştir.

Teklif mektuplarının değerlendirilmesinde ilgili mevzuata uyulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 19: Yapım İşi İhalesinde İsteklinin Mevzuata Aykırı Olarak Değerlendirme Dışı Bırakılması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ihalesi yapılan

Bursa İlker Çelikcan Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi GETAT Tadilatı yapım işine ilişkin yapılan incelemede; isteklilerden birinin teklifinde yer alan rakamsal yuvarlamanın, aritmetik hata olarak kabul edilerek, teklifin değerlendirme dışı bırakıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.5.3. maddesine göre "*Elektronik araçlar yardımıyla tablolaştırma programları (MS Excel, Numbers, LibreOffice Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin çarpım ve toplamlarında yazılımdan kaynaklanan yuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmeyecek ve bu farklılıklar isteklinin teklif cetvelinde yazılı birim fiyatlar esas alınarak ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilecektir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan tutar, sınır değer hesabı hariç, isteklinin teklif ve yeterlik değerlendirmesine esas nihai teklif fiyatı olarak kabul edilecektir*" denilmektedir.

İdare tarafından isteklinin birim fiyat teklif cetvelinin değerlendirilmesi sonucunda; isteklinin 4,5 metre "*kollektör borusu galvanizli(çap:2)*" iş kalemi için 35,56 Türk Lirası birim fiyat teklif ettiği ve hesaplamasını 4,5 metre x 35,56 Türk Lirası = 160,00 Türk Lirası olarak sunduğu, bu teklifin idarenin hesaplamış olduğu 160,02 Türk Lirasından farklı olduğu ve bu hatanın idare tarafından aritmetik bir hata olarak kabul edilerek isteklinin teklifinin değerlendirme dışı bırakıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.5.3. maddesinde örnek mukabilinde sayılan programların toplama sisteminde; virgülden sonraki ikinci basamağın rakam değerinin 5 ten aşağı olması durumunda virgülden sonraki kısmı aşağı yuvarladığı görülmektedir.

İsteklinin sunduğu 160,00 Türk Lirası değerindeki teklifin, anılan bilgisayar programlarının 160,02 Türk Lirası tutarını aşağı yuvarlamasından kaynaklandığı ve Tebliğin yukarıda zikredilen hükmü gereğince aritmetik hata olarak değerlendirilemeyeceği düşünülmektedir. Nitekim ihale komisyonu üyelerinden birinin ihale komisyonu kararına itiraz ettiği ve gerekçe olarak da söz konusu Tebliğ hükmünü öne sürdüğü görülmektedir.

Ayrıca ilgili isteklinin toplam teklifinin 2.653.354,00 Türk Lirası olduğu, ihaleyi kazanan teklifin ise 2.903.594,90 Türk Lirası olduğu göz önüne alındığında 250.240,90 Türk Lirası fark olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak isteklinin, sunmuş olduğu teklif mektubu eki birim fiyat teklif cetvelindeki hataların virgülden sonraki ikinci rakamdan oluştuğu, bunun da hesaplama programlarındaki

toplam tutarın aşağı yuvarlamasından kaynaklandığı ve hesaplama farklılığının toplam teklif fiyatının binde birinden daha az olduğu, bunun düzeltilerek teklifin kabulüne imkân sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Kamu İhale Genel Tebliği'nin ilgili hükümleri uyarınca şartların sağlanması kaydıyla rakamsal yuvarlama hatalarının aritmetik hesaplama hatası olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kamu İhale Kurumu tarafından 31 Mart 2018 Tarihli ve 30377 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile Kamu İhale Genel Tebliğinde yapılan değişiklik uyarınca önümüzdeki ihalelerde rakamsal yuvarlama hataları aritmetik hesaplama hatası olarak değerlendirme dışı bırakılmayacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulgu konusu hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış olup, Kamu İhale Genel Tebliğinde yapılan değişiklik uyarınca önümüzdeki ihalelerde rakamsal yuvarlama hatalarının aritmetik hesaplama hatası olarak değerlendirme dışı bırakılmayacağı belirtilmektedir.

İhalelerde rakamsal yuvarlamaların değerlendirilmesinde ilgili mevzuat hükümlerine uyulmalıdır.

BULGU 20: Yapım İşinde Proje Olmadan İhaleye Çıkılması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen TİM Ambarları Bakım ve Onarım İşinde proje olmadan ihaleye çıkıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin c) fıkrasında;

"Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya

uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz” denilmektedir.

Buna göre yapım işlerinde öncelikle uygulama projelerine göre, uygulama projelerinin bulunmadığı durumlarda ön ve kesin projelere göre ihaleye çıkılması gerekmektedir.

Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği'nin 10.18.2. “Röleleveler” başlıklı 10’uncu maddesinin 18’inci fıkrasının 2’nci bendine göre;

“Röleve defterlerine: Kesin projesi bulunmayıp sözleşme ve eki şartnameler gereğince tiplere ve tanımlara göre yapılması zorunlu bulunan ameliyat, imalat, tesisat ve inşaat ait şekil, kroki ve her türlü ölçmeler...” kaydedilmelidir.

Söz konusu madde hükmüne göre kesin projesi olmayan imalatların röleve defterine kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca gerçekleştirilen TİM Ambarları Bakım ve Onarım İşinde herhangi bir proje olmadan ihaleye çıkıldığı, ayrıca imalatların röleve defterine kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, proje olmadan yapım işi ihalesine çıkılmaması hususuna dikkat edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Önümüzdeki büyük bakım onarım işlerinde projeler hazırlanarak ihaleye çıkılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilerek proje olmadan ihaleye çıkılmayacağı ifade edilmiştir.

Proje olmadan yapım işi ihalesine çıkılmaması hususuna dikkat edilmesi gerekmektedir.

BULGU 21: Temsil Ağırlama Giderlerinde Harcama Yetkilisi ve Gerçekleştirme Görevlisinin Mal ve Hizmet Alım Sürecinin Dışında Yer Alması Nedeniyle Yetki ve Sorumluluk Uyumsuzluğu Bulunması

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca Bursa Valiliği adına gerçekleştirilen temsil, ağırlama, tören, tanıtma giderlerine ilişkin harcama sürecinde, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı personeli arasında yer alan harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinin, mal ve hizmetin alım sürecinin dışında yer almalarına rağmen harcama belgelerine göre mali sorumluluk altında bulunmaları nedeniyle bu süreçte yetki ve sorumluluk uyumsuzluğu bulunduğu görülmüştür.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde göre "*Temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerini yürütmek*" YİKOB'un görevleri arasında yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 11'inci maddesine göre "*Temsil ve ağırlama, tören, protokol ve ödüllendirme giderlerine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek*", İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün görevleri arasında yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin alım sürecinde; mal ve hizmetlere ilişkin niteliklerin belirlenmesi, piyasa fiyat araştırması yapılması, tedarikçilerin belirlenmesi, muayene ve kabul işlemlerinin tamamının Valilik bünyesindeki Özel Kalem Müdürlüğü tarafından gerçekleştirildiği, YİKOB İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün ise ödeme evrakının hazırlanması işlemlerini yürüttüğü görülmüştür. Ödeme emri belgesi üzerinde harcama yetkilisi olarak İdari ve Mali İşler Müdürünün, gerçekleştirme görevlisi olarak da aynı müdürlükten bir şefin imzasının bulunduğu görülmüştür. YİKOB İdari ve Mali İşler Müdürlüğü uygulamada satın alma sürecine ilişkin herhangi bir yetkiye sahip değilken ve satın alma sürecinin uygulamasında yer almıyorken ödeme evrakının hazırlanmasında ve imzalanmasında görev aldıklarından işin mali sorumluluğunu çoğunlukla üstlenmektedirler. Dolayısıyla satın alma sürecinde yetki ve sorumluluk açısından bir uyumsuzluk bulunduğu değerlendirilmektedir.

Örneğin yapılan incelemede, temsil ağırlama kapsamında yapılan ve Valilik misafirleri için alınan mal ve hizmetler, fiili olarak YİKOB görevlilerinin herhangi bir denetiminden geçmemektedir ve söz konusu mal ve hizmetlerinin mahiyeti konusunda YİKOB görevlilerinin

herhangi bir fikrinin olduğu konusu tartışmalıdır. Bu durumun, satın alma sürecindeki aktörler arasında yetki ve sorumluluk karmaşasına neden olduğu değerlendirilmektedir.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde temsil, ağırlama, tören, protokol giderlerine ilişkin satın alma sürecinde yer alan yetki ve sorumluluk uyumsuzluğunun giderilmesine yönelik tedbirlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Temsil, ağırlama, tören, protokol giderlerine ilişkin satın alma sürecinde yer alan yetki ve sorumluluk uyumsuzluğunun giderilmesine yönelik; Özel Kalem Müdürü gerçekleştirme görevlisi olarak yetki ve sorumluluğa dâhil edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusuna iştirak edilmek suretiyle, Özel Kalem Müdürünün gerçekleştirme görevlisi olarak yetki ve sorumluluğa dâhil edildiği ifade edilmiştir. Söz konusu değişikliğin uygun olduğu değerlendirilmektedir. Ancak Özel Kalem Müdürünün mali sorumluluğa dâhil edilmesinin yanısıra, YİKOB İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün yetkilerinin, sorumlulukları oranında artırılması açısından da tedbirlerin alınması gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER-EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

(1.01.2018 - 31.12.2018) BURSA YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI

49.16-Tüm Muhasebe Birimleri 2018 Yılı BİLANÇOSU

AKTİF	2016	2017	Cari Yıl 2018	PASİF	2016	2017	Cari Yıl 2018
	YTL	YTL	YTL		YTL	YTL	YTL
1 DÖNEN VARLIKLAR	0,00	0,00	64.813.987,53	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00	49.702.591,70
10 HAZİR DEĞERLER	0,00	0,00	64.170.708,32	32 FAALİYET BORÇLARI	0,00	0,00	7.055,97
102 BANKA HESABI	0,00	0,00	64.170.708,32	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	0,00	0,00	7.055,97
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	0,00	0,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00	46.110.299,06
12 FAALİYET ALACAKLARI	0,00	0,00	303,11	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00	0,00	4.983.344,67
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00	333 EMANETLER HESABI	0,00	0,00	41.126.954,39
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00	0,00	303,11	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	0,00	0,00	3.585.236,67
14 DİĞER ALACAKLAR	0,00	0,00	295.147,75	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	0,00	0,00	3.537.201,56
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	295.147,75	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	0,00	0,00	44.192,30
15 STOKLAR	0,00	0,00	347.828,35	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	0,00	0,00	3.842,81
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	0,00	347.828,35	5 ÖZ KAYNAKLAR	0,00	0,00	268.927.443,54
16 ÖN ÖDEMELER	0,00	0,00	0,00	50 NET DEĞER	0,00	0,00	84.568.718,63
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00	500 NET DEĞER HESABI	0,00	0,00	84.568.718,63
2 DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	253.816.047,71	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	0,00	0,00	123.319.054,51
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	253.816.047,71	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	0,00	0,00	123.319.054,51
252 BİNALAR HESABI	0,00	0,00	82.396.787,39	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0,00	0,00	61.039.670,40
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	0,00	0,00	265.283,86	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	0,00	0,00	61.039.670,40
254 TAŞITLAR HESABI	0,00	0,00	2.416.694,87				
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	0,00	0,00	3.946.134,36	PASİF TOPLAMI	0,00	0,00	318.630.035,24
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	0,00	-52.055,77				
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	0,00	0,00	164.843.203,00				
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	0,00				
260 HAKLAR HESABI	0,00	0,00	40.436,24				
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	0,00	-40.436,24				
AKTİF TOPLAMI	0,00	0,00	318.630.035,24				

BURSA YATIRIM İZLEME VE KOORDINASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ Giderin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Carl Yılı (2018)	Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ Gelirin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Carl Yılı (2018)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4						Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				
630	01	0	0	0	Personel Giderleri	0,00	0,00	22.544.976,29	600	03	0	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	100.162,46
630	01	1	0	0	Memurlar	0,00	0,00	23.116,05	600	03	1	0	0	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,00	0,00	5.338,77
630	01	1	2	0	Zamir ve Tazminatlar	0,00	0,00	23.116,05	600	03	1	1	0	Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	6.088,77
630	01	1	2	1	Zamir ve Tazminatlar	0,00	0,00	23.116,05	600	03	1	1	1	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	0,00	0,00	5.800,00
630	01	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	1.010.235,84	600	03	1	1	00	Diğer Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	288,77
630	01	3	1	0	Öcretler	0,00	0,00	738.261,53	600	03	6	0	0	Kira Gelirleri	0,00	0,00	90.151,40
630	01	3	1	1	Sürekli İşçilerin Öcretleri	0,00	0,00	738.261,53	600	03	6	1	0	Taşınmaz Kiraları	0,00	0,00	94.073,69
630	01	3	3	0	Sosyal Haklar	0,00	0,00	123.165,00	600	03	6	1	1	Lojman Kira Gelirleri	0,00	0,00	94.073,69
630	01	3	3	1	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	0,00	0,00	123.165,00	600	04	0	0	0	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	0,00	31.510.245,14
630	01	3	4	0	Fazla Mesaller	0,00	0,00	10.898,29	600	04	2	0	0	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	30.496.984,16
630	01	3	4	1	Sürekli İşçilerin Fazla Mesalleri	0,00	0,00	10.898,29	600	04	2	1	0	Carl	0,00	0,00	30.496.984,16
630	01	3	5	0	Ödül ve İkramiyeler	0,00	0,00	131.936,71	600	04	2	1	0	Eski Köy Hizmetleri Personeli İçin Hazineden Alınan Yardımlar	0,00	0,00	5.750.213,00
630	01	3	5	1	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	0,00	0,00	131.936,71	600	04	2	1	1	Hazine yardımı	0,00	0,00	5.750.213,00
630	01	3	9	0	Diğer Ödemeler	0,00	0,00	5.974,31	600	04	2	1	1	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Personeli İçin Başkanlık Bütçesinden Alınan Hazine Yardımları	0,00	0,00	5.750.213,00
630	01	3	9	1	Sürekli İşçilerin Diğer Ödemeleri	0,00	0,00	5.974,31	600	04	2	1	51	Muhtar Ödenekleri için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	24.746.770,17
630	01	4	0	0	Geçici Personel	0,00	0,00	195.093,30	600	04	4	0	0	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	0,00	0,00	886.165,95
630	01	4	1	0	Öcretler	0,00	0,00	195.093,30	600	04	4	1	0	Carl	0,00	0,00	735.790,18
630	01	4	1	2	Aday Çıkar, Çıkar ve Stajyer Öğrencilerin Öcretleri	0,00	0,00	5.305,93	600	04	4	1	1	Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	735.790,18
630	01	4	1	00	Diğer Geçici Personele Yapılacak Ödemeler	0,00	0,00	189.787,37	600	04	4	2	0	Sermaye	0,00	0,00	277.470,80
630	01	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	21.316.531,10	600	04	4	2	1	Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	277.470,80
630	01	5	1	0	Öcret ve Diğer Ödemeler	0,00	0,00	21.316.531,10	600	05	0	0	0	Diğer Gelirler	0,00	0,00	264.927.755,23
630	01	5	1	1	Muhtarların Öcretleri	0,00	0,00	21.316.531,10	600	05	1	0	0	Falç Gelirleri	0,00	0,00	1.792.421,99
630	02	0	0	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	0,00	3.364.538,91	600	05	1	9	0	Diğer Falçler	0,00	0,00	1.817.834,29
630	02	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	213.297,64	600	05	1	9	1	Kişilerden Alacaklar Falçleri	0,00	0,00	3.841,00
630	02	3	4	0	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	23.564,75	600	05	1	9	3	Mevduat Falçleri	0,00	0,00	1.800.353,64
630	02	3	4	1	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	23.564,75	600	05	1	9	00	Diğer Falçler	0,00	0,00	4.038,75
630	02	3	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	189.732,89	600	05	2	0	0	Kiş ve Kurumlardan Alınan Paylar	0,00	0,00	3.816.503,56
630	02	3	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	120.913,17	600	05	2	9	0	Diğer Paylar	0,00	0,00	3.816.503,56
630	02	3	6	2	Sağlık Primi Ödemeleri	0,00	0,00	68.819,72	600	05	2	9	00	Diğer Paylar	0,00	0,00	3.816.503,50
630	02	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	3.151.241,27	600	05	3	0	0	Para Cezaları	0,00	0,00	671.500,54
630	02	5	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	3.151.241,27	600	05	3	9	0	Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	671.500,54
630	02	5	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	3.151.241,27	600	05	3	9	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	671.500,54
630	03	0	0	0	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	0,00	4.829.698,56									
630	03	2	0	0	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	830.716,19									
630	03	2	1	0	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	0,00	0,00	138.058,43									
630	03	2	1	3	Periyodik Yayın Alımları	0,00	0,00	5.205,50									

BURSA YATIRIM İZLEME VE KOORDINASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

630	03	2	1	5	Baskı ve Cilt Giderleri	0,00	0,00	132.852,03	600	05	9	0	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	258.621.893,04
630	03	2	2	0	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	0,00	0,00	56.748,13	600	05	9	1	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	258.621.916,84
630	03	2	2	1	Su Alımları	0,00	0,00	56.748,13	600	05	9	1	3	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	0,00	0,00	1.040.000,00
630	03	2	3	0	Enerji Alımları	0,00	0,00	633.579,13	600	05	9	1	0	Kişilerden Alacaklar	0,00	0,00	524.002,34
630	03	2	3	1	Yakacak Alımları	0,00	0,00	237.017,47	600	05	9	1	22	YİKOB'lar Tarafından Yürütülecek Hizmetler Karşılığı Elde Edilen Gelirler	0,00	0,00	7.700.750.154,30
630	03	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ Alımları	0,00	0,00	112.230,04	600	05	9	1	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	165.282,69
630	03	2	3	3	Elektrik Alımları	0,00	0,00	283.232,00					GELİRLER TOPLAMI:	0,00	0,00	296.538.162,83	
630	03	2	3	90	Diğer Enerji Alımları	0,00	0,00	1.098,00					FAALİYET SONUCU (+ / -)			61.039.670,40	
630	03	2	6	0	Özel Malzeme Alımları	0,00	0,00	2.330,50									
630	03	2	0	1	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temizlik Malzeme Alımları	0,00	0,00	2.330,50									
630	03	3	0	0	Yolluklar	0,00	0,00	25.795,98									
630	03	3	1	0	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	11.541,19									
630	03	3	1	1	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	11.541,19									
630	03	3	3	0	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	222,50									
630	03	3	3	1	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	222,50									
630	03	3	5	0	Yolluk Tazminatları	0,00	0,00	14.032,29									
630	03	3	5	1	Seyyar Görev Tazminatları	0,00	0,00	14.032,29									
630	03	4	0	0	Görev Giderleri	0,00	0,00	73.440,64									
630	03	4	2	0	Yasal Giderler	0,00	0,00	50.008,22									
630	03	4	2	4	Mahkeme Harç ve Giderleri	0,00	0,00	1.100,57									
630	03	4	2	90	Diğer Yasal Giderler	0,00	0,00	48.907,65									
630	03	4	3	0	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	0,00	0,00	5.326,83									
630	03	4	3	2	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	0,00	0,00	5.008,08									
630	03	4	3	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	0,00	0,00	258,75									
630	03	4	9	0	Diğer Görev Giderleri	0,00	0,00	18.105,59									
630	03	4	9	90	Diğer Görev Giderleri	0,00	0,00	18.105,59									
630	03	5	0	0	Hizmet Alımları	0,00	0,00	1.309.567,81									
630	03	5	1	0	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	500.759,48									
630	03	5	1	1	Etüt-Proje Bİlirkişi Ekspertiz Giderleri	0,00	0,00	35.400,00									
630	03	5	1	3	Bilgisayar Hizmeti Alımları	0,00	0,00	13.434,30									
630	03	5	1	4	Müteahhlik Hizmetleri	0,00	0,00	8.252,00									
630	03	5	1	8	Temizlik Hizmeti Alım Giderleri	0,00	0,00	389.260,21									
630	03	5	1	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	54.400,37									
630	03	5	2	0	Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	252.491,13									
630	03	5	2	1	Posta ve Telgraf Giderleri	0,00	0,00	47.000,53									
630	03	5	2	2	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	0,00	0,00	72.110,13									
630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri	0,00	0,00	127.230,00									

030	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik Giderleri	0,00	0,00	127.230,00
030	03	5	2	5	Uydu Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	4.900,87
030	03	5	2	90	Diğer Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	471,70
630	03	5	3	0	Taşıma Giderleri	0,00	0,00	100.596,26
630	03	5	3	2	Yolcu Taşıma Giderleri	0,00	0,00	82.995,00
630	03	5	3	4	Geçiş Ücretleri	0,00	0,00	16.493,30
630	03	5	3	90	Diğer Taşıma Giderleri	0,00	0,00	1.107,96
630	03	5	4	0	Tartfeye Bağlı Ödemeler	0,00	0,00	185.017,00
630	03	5	4	1	İlan Giderleri	0,00	0,00	154.472,20
630	03	5	4	2	Sigorta Giderleri	0,00	0,00	30.544,71
630	03	5	5	0	Kiralar	0,00	0,00	201.062,97
630	03	5	5	2	Taahhüt Kiralaması Giderleri	0,00	0,00	201.062,97
630	03	5	9	0	Diğer Hizmet Alımları	0,00	0,00	69.640,97
630	03	5	9	3	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	0,00	0,00	32.844,00
630	03	5	9	10	Lojman İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	0,00	0,00	2.200,00
630	03	5	9	90	Diğer Hizmet Alımları	0,00	0,00	34.596,97
630	03	6	0	0	Temsil Ve Tanıtım Giderleri	0,00	0,00	2.127.920,43
630	03	6	1	0	Temsil Giderleri	0,00	0,00	2.127.920,43
630	03	6	1	1	Temsil, Ağırnama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	0,00	0,00	2.127.920,43
630	03	7	0	0	Menkul Mal, Gayrimaddeli Hak Alım, Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	255.763,70
630	03	7	1	0	Menkul Mal Alım Giderleri	0,00	0,00	2.253,24
630	03	7	1	2	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	0,00	0,00	2.115,74
630	03	7	1	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	137,50
630	03	7	2	0	Gayri Maddeli Hak Alımları	0,00	0,00	53.961,30
630	03	7	2	1	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	0,00	0,00	53.961,30
630	03	7	3	0	Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	199.549,16
630	03	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	41.304,12
630	03	7	3	3	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	157.300,04
630	03	7	3	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	885,00
630	03	8	0	0	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	93.494,12
630	03	8	1	0	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	78.709,60
630	03	8	1	1	Büro Bakım ve Onarımı Giderleri	0,00	0,00	48.863,80
630	03	8	1	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	20.845,80
630	03	8	2	0	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	0,00	0,00	14.784,52
630	03	8	2	1	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	0,00	0,00	14.784,52
630	03	9	0	0	Tedavi Ve Cenaze Giderleri	0,00	0,00	113.000,69
630	03	9	3	0	Cenaze Giderleri	0,00	0,00	113.000,69

630	03	0	3	2	Mezar ve Şehitlik Yapım ve Bakım Giderleri	0,00	0,00	113.000,00
630	05	0	0	0	Carli Transferler	0,00	0,00	19.508,86
630	05	3	0	0	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	0,00	0,00	19.508,86
630	05	3	1	0	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara	0,00	0,00	19.508,86
630	05	3	1	5	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	0,00	0,00	19.508,86
630	07	0	0	0	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	3.326.343,52
630	07	1	0	0	Yurtdışı Sermaye Transferleri	0,00	0,00	3.326.343,52
630	07	1	1	0	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	335.953,52
630	07	1	1	1	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	335.953,52
630	07	1	5	0	Mahallî İdarelere Sermaye Transferleri	0,00	0,00	2.990.390,00
630	07	1	5	2	Belediyelere	0,00	0,00	2.990.390,00
630	11	0	0	0	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	0,00	2.660.545,71
630	11	5	0	0	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	0,00	0,00	2.660.545,71
630	12	0	0	0	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	0	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	1	Diğer Değerli Kağıt Bedelleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	1	Diğer Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	1	Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	1	Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	12	3	1	1	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	0,00	0,00	53.350,00
630	13	0	0	0	Amortisman Giderleri	0,00	0,00	89.528,96
630	13	1	0	0	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	89.528,96
630	13	1	3	0	Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	7.449,04
630	13	1	5	0	Demirbaşların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	44.606,73
630	13	2	0	0	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	37.473,19
630	13	2	1	0	Haklar Amortisman Giderleri	0,00	0,00	37.473,19
630	14	0	0	0	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00	0,00	913.620,65
630	14	1	0	0	Kırtasiye Malzemeleri	0,00	0,00	35.213,75
630	14	2	0	0	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	0,00	0,00	33.749,53
630	14	4	0	0	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	0,00	0,00	690.630,51
630	14	5	0	0	Temizleme Ekipmanları	0,00	0,00	67.742,37
630	14	6	0	0	Giyecek, Meftuşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	0,00	0,00	27.898,73
630	14	7	0	0	Yiyecek	0,00	0,00	1.476,30

630	14	8	0	0	İçecek	0,00	0,00	3.336,94
630	14	10	0	0	Zıral Maddeler	0,00	0,00	4.975,00
630	14	12	0	0	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	0,00	0,00	30.263,60
630	14	13	0	0	Yedek Parçalar	0,00	0,00	6.896,87
630	14	15	0	0	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	0,00	0,00	756,00
630	14	16	0	0	Spor Malzemeleri Grubu	0,00	0,00	162,25
630	14	99	0	0	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	0,00	0,00	10.516,80
630	25	0	0	0	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	197.690.479,97
630	25	1	0	0	Genel Bölge Kapsamındaki Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	197.690.479,97
630	25	1	4	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Binalar	0,00	0,00	197.690.479,97
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	5.900,00
630	30	6	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	5.900,00
630	30	6	5	0	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	0,00	0,00	5.900,00
630	30	6	5	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	5.900,00
GİDERLER TOPLAMI :						0,00	0,00	235.498.492,43

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yapım İşine İlişkin Sözleşme Devrinin Mevzuata Uygun Olmaması.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Geçici Kabulü Yapılan Yapım İşlerinin İlgili Varlık Hesabına Kaydının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Başkanlığa Devredilen Taşınmazların Cins Tahsislerinin Yapılmaması, Rayiç Bedellerinin Tespit Edilmemesi ve Buna İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınmazın Değerini Artıran Harcamaların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Kaydedilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	